

BÓG KRÓL MIŁOŚĆ HONOR OJCZYZNA

WIARA OJCZYZNA TRADYCJA SZLACHETNOŚĆ WOLNOŚĆ

UNIWERSAŁ

Króla Polski Leha XI Wojciecha Edwarda I

zwołujący kandydatów na Senatorów

na I Sesję

Senatu Małopolski

27 listopada A.D.2022

do Krakowa

dano w Myszkowie, dnia 23 listopada A.D.2022

Senat Małopolski

Korony Królestwa Polskiego-Lehii

I Sesja nowożytna

27 listopada A.D.2022

godz.15'00-18'00

ul. św. Wawrzyńca 6 („Miodosytnia”)

KRAKÓW

„Ojcze, spraw, aby wszyscy stanowili jedno” — Ut unum sint (por. J 17, 21)
„Błogostawieni, Pokój czyniący, albowiem nazwani będą Synami Bożymi”

imię Pana Naszego Jezusa Chrystusa. W imię Boga Ojca w Trójcy Jedyne. Amen.

My, Leh XI Wojciech Edward I z Dynastii Leszczyńskich, z Bożej łaski Król Elekt Polski-Lehii Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polaków, Lachów, Lechów, Le[c]hitów, Sarmatów, Wenedów, Wandalów; Wielki Książę Litewski, Ruski, Kaszubski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Inflancki, Smoleński, Siewierski, Czernichowski, Śląski, Łużycki, Wenedyjski, Wielecki, Miśnieński, Milicki, Lutycki, Wielecki, Obotrycki; Książę Lotaryngii i Barrois, Książę Bari i Rossano; Pan i Dziedzic Lehii, Rusi, Ziemi Sambijskiej (Królewieckiej), Połabia, etc., etc., Protektor: Słowiańszczyzny (szczególnie Moraw), Sarmatii (Międzymorza), Królestwa Francji, Księstwa Lotaryngii i Bar, Księstwa Bari i Rosano, Księstwa Toskanii, Księstwa Nowogrodzkiego, Wyspy Gotlandia, Królestwa Nowa Francja — Indiana (część USA - Wielka Luizjana oraz część Kanady - Quebec), Królestwa Merina (Madagaskaru) oraz Królestwa Jerozolimskiego, wszem wobec

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

i każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, osobiście Wielebnym w Bogu, Jaśnie Wielmożnym, Wielmożnym, Szlachetnie Urodzonym, Senatorom, Dygnitarzom, Urzędnikom i wszystkiemu Rycerstwu, tudzież Hetmanom, Regimentarzom, etc., Uprzejmie i Wiernie Nam z Bożą Łaską Królewską asystującym, ale też wszystkim szlachetnym Polakom-Lehitom, którym los Ojczyzny i Dobro Świata leży na sercu, niniejszym Uniwersałem rozsyłamy

Wici

wzywając Was, szlachetni Polacy - Posłowie Ziemsy i Grodowi Korony Królestwa Polskiego-Lehii historycznej Ziemi Małopolskiej oraz wzywając Was **Senatorowie** Królestwa Polskiego-Lehii, oraz kandydaci na Senatorów, z Ziemi Małopolskiej, na I Sesję Zwyczajną nowożytną **Senatu Małopolski** Królestwa Polskiego-Lehii w dniu **27 listopada A.D.2022** do królewskiego miasta **Krakowa**.

Królewskie Deliberatoria

Zdajemy sobie sprawę, że idea królewskiej samorządności jest w całkowitej sprzeczności z „samorządnością bolszewicką”, jednakowoż wydarzenia ostatnich 8 lat zdecydowanie poprawiły notowania demokracji królewskiej, a skompromitowały „demokrację bolszewicką”.

Spotkanie w Krakowie w dniu 29 grudnia A.D.2022 w formule Sejmiku Grodowego oraz III Kongres Słowiański w Krakowie, który miał miejsce 16 lipca A.D.2022 zachęciły Nas do zwołania pierwszego po ponad 200 latach Sejmu Dzielnicowego w Krakowie w dniu 8 października A.D.2022.

Owoce tego Sejmu, a szczególnie Uchwała dająca zielone światło do startu kandydatów z Małopolski w wyborach do Senatu III RP, spowodowały nasze dalsze kroki.

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

UCHWAŁA SEJMU MAŁOPOLSKI

Nr 01/2022.10.08/SM

8 października A.D.2022 - Kraków

w sprawie:

Czy jesteś za startowaniem przedstawicieli Królestwa Polskiego-Lehii z Małopolski do Izby niższej (Poselskiej)
Sejmu na Wiejskiej?

10 Kart Czerwonych - przeciw — veto.

I Karta Żółta - wstrzymuję się - votum separatum.

Brak sprzeciwu.

Król powagą majestatu Uchwałę zatwierdza.

Konkluzja:

Małopolanie nie chcą startu przedstawicieli Małopolski Królestwa Polskiego-Lehi do Izby Poselskiej w najbliższych wyborach do Sejmu na Wiejskiej, organizowanych przez III RP.

Leh XI Wojciech Edward I — Rex Electus Lehaie-Poloniae

UCHWAŁA SEJMU MAŁOPOLSKI

Nr 02/2022.10.08/SM

8 października A.D.2022 - Kraków

w sprawie:

Czy jesteś za startowaniem przedstawicieli Królestwa Polskiego-Lehii z Małopolski do Izby wyższej (Senatu)
Sejmu na Wiejskiej?

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie

w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

II Kart Zielonych "za" - popieram.
Brak głosów wstrzymujących się.
Brak sprzeciwu.

Król powagą majestatu Uchwałę zatwierdza.

Konkluzja:

Małopolanie wyrażają zgodę, by przedstawiciele Małopolski, w imieniu Królestwa Polskiego-Lehii, startowali w wyborach parlamentarnych organizowanych przez III RP, ale wyłącznie do Izby Wyższej - do Senatu.

Leh XI Wojciech Edward I — Rex Electus Lehaie-Poloniae

Korzystając z Konferencji dotyczącej obronności Polski i Polaków chcemy część czasu poświęcić na rolę Senatu. Być może będzie w tej sprawie wygłoszona prelekcja oparta na dziele Wawrzyńca Goślickiego „Optimo Senatore”.

RYS HISTORYCZNY

Historycznie rzecz ujmując, Plemiona Słowiańskie, rozumiane jako Lechia (Lachia), rozsiane były po całej Europie Środkowej. Na pewnym etapie integracji, wymuszonej najazdami „barbarii”, Plemiona Słowiańskie zaczęły się organizować i łączyć w coś, co dziś nazwalibyśmy państwami, ale wówczas były to wspólnoty rodowe, jednej kultury i podobnego języka.

Naszym zdaniem, wspólnota Lechitów vel Lehitów krakowskich była wspólnotą najlepiej zorganizowaną. To prawdopodobnie z tej wspólnoty pochodzili tzw. Piastowie (de facto Le[c]hici): Ziemowit, Lestek (Leszek), Ziemomysł, Mieszko, tworzący państwo lechickie w Gnieźnie i Poznaniu, zwane państwem po[d]lechickim — Po[d]lechią, Polską.

Z czasem przyjął się podział na „Polonia Maior” (starsza) i „Polonia Minor” (młodsza). W sensie odnowionej po Popielidach państwowości, być może było to uzasadnione. W sensie etnicznym i organizacyjnym, nie

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

bardzo. Dzisiaj, by lepiej zrozumieć przeszłość, Wielkopolskę (Polonia Maior) należałoby określać Małą Lechią, a Małopolskę (Polonia Minor) Wielką Lechią — Lachią (czytaj dalej o krainach historycznych). W sensie dynastycznym być może Wielkopolska jest starsza, natomiast w sensie etnicznym starsza jest Małopolska - Lachia. Nie będziemy tego sami rozstrzygać ani roztrząsać. Zostawiamy to historykom.

Nasze zadanie jako króla — elekta, to odbudowa życia wiecowego — sejmikowego z Sejmem Walnym, jako zwieńczeniem tej organizacji samorządowej, ponieważ tradycje i życie sejmikowe zostały na przestrzeni ostatnich około 300 lat zerwane i zniszczone.

By odebrać Polakom — Lachom — Lehitom wolność sejmikowania, trzeba było rozbiórów polskiej państwowości, a następnie trzeba było Józefa Piłsudskiego z przywiezioną z Francji — francuską Ordynacją Wyborczą (Konstytucja Marcowa 1921 roku).

To Józefowi Piłsudskiemu „zawdzięczamy” „spuściznę” rewolucji francuskiej, bez rewolucji bolszewickiej w Polsce. Paradoks historii Polski polega na tym, że mimo wygranej wojny z bolszewikami w roku 1920, Józef Piłsudski i jego akolici w 1921 roku, a szczególnie po zamachu stanu w roku 1926 zafundowali Polsce rządy „jakobińskie” — tzw. „Rządy Pułkowników”.

Sam Józef Piłsudski jest odpowiednikiem jakobina - Tadeusza Kościuszki, czyli polskim Robespierre'm. Stąd podobna do jakobinów terminologia „Naczelnik Państwa”.

Józef Piłsudski dokończył to, co nie udało się Tadeuszowi Kościuszce — zniszczył Królestwo Polskie rozwiązując 14 listopada 1918 roku Radę Regencyjną. Tym razem już nie kościuszkowskie „*finis Poloniae*” ale piłsudczykowskie „*finis Regnum Poloniae*”. Odkryło się to na szczęście bezkrwawo.

Obecne rządy neopiłsudczyków mają za zadanie pilnować, by Królestwo Polskie się nie odrodziło, a już odrodzone zniszczyć!

Jesteśmy jednak pewni, że odezwą się królewskie geny - genetyczna pamięć naszych wielkich osiągnięć ustrojowych, jakim była monarchia mixta; z jednej strony Król i Senatorowie (monarchia), z drugiej strony Posłowie Ziemiacy każdej Ziemi Królestwa Polskiego-Lehii (demokracja królewska).

Warto przyrzeć się w tym momencie ustrojowi Rzeczypospolitej Krakowskiej lat 1815-1846.

USTRÓJ RZECZPOSPOLITEJ KRAKOWSKIEJ (1815-1846)

Kraków ma swoją ciekawą historię królewską ale ma też ciekawą historię czasów rozbiorów. Chodzi o okres 1815-1918 gdy Kraków był najpierw Wolnym Miastem — Rzeczpospolitą Krakowską (1815-1846), pod

protekcją trzech zaborców (tzw. Dwory Opiekuncze). Miał własną Konstytucję i miał ustrój Rzeczpospolitej Weneckiej. Rządzony był kolegiąlnie przez tzw. 12-osobowy Senat Rządzący (odpowiednik weneckiej Rady Dziesięciu) wybierany przez Zgromadzenie Reprezentantów (odpowiednik weneckiej

Wielkiej Rady), a częściowo nominowany. Następnie po rabacji galicyjskiej i stłumieniu Powstania Krakowskiego w roku 1846 Rzeczpospolita Krakowska zostaje zamieniona w Wielkie Księstwo Krakowskie (1846-1918) pod protekcją Austrii.

Jak widać Kraków ma ciekawą historię ustrojową, również ostatnich 200 lat.

Jesteśmy pewni, że wspólnie, pobudzając do życia prawdziwą samorządność, pokonamy Hydrę — Bolszewię!

W ramach organizacji życia sejmikowego powstawały z czasem określone szczeble Sejmików Ziemskich: Powiatowe, Prowincjonalne, Wojewódzkie, Generalne, zakończone Sejmem Walnym z Królem.

Dlatego zachęcamy tych, którzy wierzą w powrót demokracji królewskiej do Małopolski - Lachii, by stawili się na Senacie Małopolski.

Historyczna Małopolska obejmuje 27 Okręgów Senatorskich (patrz niżej), czyli stanowi 27% Senatu Królestwa Polskiego-Lehii oraz 27% Senatu III RP.

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

W ramach Senatu III RP Senatorowie są podzieleni partyjnie (ideologicznie), a nie terytorialnie. Zapewne dotyczy to również obecnych Senatorów w Senacie III RP. Czas to zmienić!

Wyraźnie dostrzegamy indywidualności na Ziemi historycznej Małopolski. Niestety aktywność tych indywidualności często nie jest podporządkowana Ziemi (Miastu) ale danej formacji politycznej (ideologii).

Namawiamy, więc te indywidualności do startu do Senatu III RP z nominacją królewską w celu reprezentowania Senatu Królestwa Polskiego-Lehii. Mamy nadzieję, że w dniu 27 listopada A.D.2022 nominujemy kilku Senatorów królewskich z opcją startu w wyborach do Senatu III RP w 2023 roku.

Niech Senat Małopolski da przykład innym dzielnicom Polski jak ma wyglądać prawdziwa samorządność i prawdziwa demokracja.

Dość fasadowej, masońskiej, partyjnej dyktatury partyjnej, ubranej w szaty demokracji!

Dano 23 listopada A.D.2022 w Myszkowie nad Wartą, na Ziemi Korony Polskiej, w Siódmym Roku Naszego Panowania, w 8. rocznicę wskrzeszenia Sejmu Walnego na Zamku Królewskim w Niepołomicach.

Leh XI Wojciech Edward I Rex Poloniae-Lehiae

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

Historyczna Lechia (Lehia)

Szeroka równina, w pośrodku starej Słowiańszczyzny, jakby w jej sercu położona, nachylona od Karpat i gór Olbrzymich ku morzu Bałtyckiemu, przecięta Odrą, Wisłą i ich dopływami, była odwieczną ojczyzną plemion lechickich, to jest narodu mówiącego językiem polskim.

Początek dziejów każdego narodu ginie w mgle nieświadomości i zapomnienia, już choćby dlatego, że żaden naród pierwotny i nieoświecony nie posiada organizacji państwowej ani swoich dziejopisów. Istniała już wprawdzie nad morzem Śródziemnym cywilizacja grecka i rzymska, ale jak my dzisiaj mało jeszcze wiemy o niektórych ludach środkowej Afryki, tak Grecy i Rzymianie nie byli świadomi tego, co się działo za Karpatami, na północy. Geograf grecki Strabon, żyjący w ostatnim wieku przed Chrystusem, pisze: „Kto mieszka za Elbą (to jest na wschód tej rzeki), tego wcale nie wiemy, bo nikt brzegiem morza drogi nie odbywał na wschód, ani za Elbą Rzymianie kiedykolwiek postali, ani też pieszej podróży nikt w tamte strony nie przedsięwziął. Nie wiemy zatem, czy kto tam dla zimna mieszkać może i czy nawet są ludzie?”.

Wobec nieświadomości tak wielkiej, nic dziwnego, iż Rzymianie, zetknąwszy się z Germanami nad Renem, nazwali całą krainę ku północo-wschodowi od Renu do Wisły Germanią, co później zostało argumentem dla nowożytnych dziejopisów niemieckich. Geograf Ptolemeusz, żyjący we dwa wieki po Strabonie, znał już drogę od Karpat do Bałtyku, która, podług niego, wiodła przez kraj Ligeów i przez ich gród **Calischa**. A że oznacza on nawet szerokość geograficzną tego grodu, tę samą, pod którą leży dzisiejszy Kalisz, zdaje się zatem nie ulegać wątpliwości, że owi Ligeowie Ptolemeusza byli to — Lehowie, a **Calischa** — to Kalisz późniejszy.

Zawsze jednak dzika, bo bezludna, leśna i górską kraina Karpat i Sudetów, niby murem chińskim, długo oddzielała Europę środkową i południową od nieznaną tam nikomu słowiańskiej Lechii. Potem wojny franko-germańskie i najazdy Hunnów, Awarów, Bułgarów, Gotów i Węgrów na Słowiańszczyznę naddunajską zastąpiły widok z zachodu i południa na Słowian, mieszkających nad Wisłą i Odrą, dopóki Karol Wielki w

końcu VIII wieku potęgą swego oręża nie utorował drogi chrześcijańskiemu apostołstwu do Słowian nadelbiańskich.

Są tylko liczne wskazówki, że nasza stara Lechia była od dawna rojowiskiem plemion słowiańskich. Uczeni sławiści utrzymują, że w VI i VII wieku po Chrystusie liczne oddziały Lechitów rzuciły brzegi Wisły i osiadły nad Dunajem. Raicz, archimandryta serbski, twierdzi, że Słowianie naddunajscy przyszli z Polski i dzieje Serbów i Chorwatów zaczyna w Polsce. Nestor, kronikarz Rusi, a za nim Karamzyn, historyk rosyjski, powiadają, iż trzy plemiona Lechitów: Wiatycze, Radymicze i Polanie przyszły od Wisły i osiadły nad Dnieprem, Sożą i Oką. Natomiast podług Szafarzyka Czechowie, Morawianie i Słowacy wyszli w wieku VI z nad Wisły i osiedli w krajach, które dotąd posiadają. Lelewel utrzymuje, że „Bohemie osiedli i zaludnili Dulebi, Chrobaci, Czesi, od Bugu, Sanu, Wisły i z Karpat przybyli”.

Położenie geograficzne Lechii było o tyle szczęśliwszem, że, znajdując się w środku dawnej Słowiańszczyzny, otoczona od wschodu, południa i zachodu przez ludy krwi bratniej, nie była tyle narażona, co one, na wędrówki i najazdy narodów obcoplemiennych. Obotryci, Lutycy, Winuli i Czesi oddzielali Lechię od Niemców — Morawianie i Słowacy, od Awarów i Madziarów — Bużanie, Dulebowie, Drogowiczanie od Pieczyngów i Waregów. Temu to położeniu swemu przeważnie zawdzięczali Lehici, że mogli się uspołecznic w duchu narodowym i rozwinąć w naród samodzielny, jedyny w Słowiańszczyźnie, który przez pół tysiąca lat posiadał na swoim tronie własną dynastję narodową, a przez dziesięć wieków zachował niepodległość.

Źródło: <https://literat.ug.edu.pl/glogre/0003.htm>

Plemiona lechickie i ich ziemie

Polanie - Wielkopolska

Lachia - Małopolska

Jak Słowianie pierwotni długo nie mieli wspólnej i ogólnej dla siebie nazwy, tak i plemiona lechickie, używające mowy polskiej, nie nosiły do końca X wieku wspólnego miana narodu polskiego. Najstarszy kronikarz Rusi, Nestor, nazywa wogóle Lechitów „Lachami” i powiada, że Słowianie, siedzący nad Dunajem, ciążeni przez Wołchów (t. j. Wołochów, Rzymian i plemiona zromanizowane), porzucili krainę

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

naddunajską i osiedli nad Wisłą, gdzie przezwali się Lachami. „I od tych Lachów przezwali się Polanie, a drudzy Łuticzanie, (Łęczycanie), inni Mazowszanie, inni Pomorzanie”.

Polanie. Odstęp między średnią Odrą i Wisłą — powiada Szujski — występuje, wedle badań historii siedlenia się Słowian, zgodnie z odkryciami archeologicznymi i zgodnie z późniejszą historią, która wskazuje tam stosunkowo najznaczniejszą liczbę grodów, jako kraj niepospolicie w starożytności zaludniony, a więc wcześniej uspołeczniony. Inaczej być nie mogło, jeżeli zważywszy, że lud, który wyniósł i przez pół tysiąca lat utrzymał narodową z krwi i kości dynastję Piastów, który już w X wieku stworzył silne państwo mieczysławowe, nie mógł powstać nagle z gromady łowców lub pasterzy. Musiał więc być wynikiem kilkunastowiecznego uspołecznienia rolników, przed przyjęciem wiary chrześcijańskiej.

Kraina tych rolników leżała po obu brzegach Warty, a musiała być, jak na owe czasy, niepospolicie zaludnioną, skoro prawie wszystkie wsie dzisiejsze istniały już za czasów pogaństwa, bo niemal przy każdej znajdują się ślady prastarych cmentarzysk, często rozległych, z ogromną liczbą popielnic. Nazwy też wiosek wielkopolskich prawie wszystkie istniały już za Piastów. Ten właśnie wzrost zaludnienia u Lechitów nadwarteńskich wywołać musiał wcześniej potrzebę rolnictwa, tj. przemiany lasów na pola, od których nazwano ich „**polanami**”, czyli „**polakami**”. Najtrafniej określił początek tej nazwy Długosz: „Lechitowie, ci zwłaszcza, którzy na **polach** siedzieli, zostali przez inne pokrewne sobie drużyny, koczujące po lasach, nazwani **Polanami**, tj. pól mieszkańcami, a ta nazwa tak się potem między ludźmi utarła, że dawne nazwisko (Lechitów) poszło w zapomnienie, a naród i kraj wszystkich począł mianować się **Polską**”. W którym wieku to nastąpiło, nie podobna dzisiaj ściśle oznaczyć. W każdym razie Kromer zdaje się być bliskim prawdy, pisząc w wieku XVI: „Nazwisko Polaków ledwie od siedmiu albo ośmiu set lat do używania weszło”. W najdawniejszych świadectwach, jakie mamy z końca X wieku, nazwę Polski pisano po łacinie: *Polonia* i *Polenia*, a Bruno, pisząc żywot św. Wojciecha około r. 1000, nazywa Polaków: *Polani*, *Poloni* i *Poloniani*.

Ślężanie. Rodzoną siostrzycą Polski była ziemia nadodrzańska, zamieszкана przez lechickie plemiona: **Ślęzanów**, **Opolanów**, **Dedeszanów**, czyli **Dziadoszanów**, nad dolnym Bobrem, a **Bobranów** nad górnym, **Lachów** cieszyńskich na południu. Z pośrodku szerokiej i żyznej nadodrzańskiej równiny wznosi się stromo nad Świdnicą, widna z daleka, piramidalna, przeszło 700 metrów nad poziom morza wysoka góra, niegdyś lechickich bogów siedlisko, wstawiona pieśniami i powieściami polskiego ludu. Góra ta zwała się

niegdyś Ślęz (pisana w najdawniejszych dokumentach **Zlens**), później przezwana i dziś znana pod nazwą **Sobótki**. Płynąca u jej podnóża rzeka zwała się także Ślezą, a Lechici, nad nią zamieszkali, **Ślężanami**, tak samo jak zamieszkali nad Bobrem zwali się Bobranami. Atoli nazwa **Ślężanów** i od nich nazwa **Śląska**, rozpostarła się zwolna w mowie potocznej, ogarniając całą część Polski po obu brzegach Odry i Cieszyn na południu. Śląsk tak był za doby Piastów rdzennie polskim, że nawet potem, pomimo politycznego oderwania się od ojczyzny, nie przestał być uważany za część Polski. Czesi nazywali go zawsze nie **Śląsko**, ale „**Polsko**”, a nawet Niemcy, kronikarze śląscy, w XV wieku tytułowali jeszcze swoje kroniki: *Chronica principum Poloniae* lub *Chronica Polonorum*.

Pomorzanie i Kaszubowie. Na północ od Polan, poza bagnistą Notecią, kraj, położony między Odrą, Wisłą i Bałtykiem, zwał się Pomorzem i zamieszkany był przez Lechitów, mianowanych **Pomorzanami**. Nazywali oni siebie Słowianami, a mówili dyalektem polskim, posiadając obyczaj i wszystkie urzędy rdzennie polskie. Nestor powiada wyraźnie, iż byli oni „**Lachami**”. Adam Bremeński pisze za czasów Bolesława Chrobrego, że Pomorzanie nie różnią się od Polaków ani ubiorem, ani językiem. Bolesław Chrobry ustanowił dla nich biskupstwo w Kołobrzegu. Część wschodnia lechickiego Pomorza nazywa się z dawna Kaszubami. O pochodzeniu tej nazwy powiada kronikarz Bogufał, że miała wziąć początek od długiego i szerokiego ubrania Kaszubów, które musieli podkasywać. Huba bowiem po słowiańsku znaczy fałda, czyli zmarszczka. Zatem nazwa „**Kaszuby**” miała powstać z wyrazów zakasz, czyli kasz-huby. Mrongovius znowu w słownikach swoich wywodzi tę nazwę od kozucha. Co do przestrzeni, zajmowanej dziś przez Kaszubów, to w nowoczesnym ich poemacie znajdujemy objaśnienie, że obecnie mieszkają między rzeką Brdą a morzem Gdańskim. Już w X wieku mieli Pomorzanie handlowne miasta nadmorskie, dzielili się na rozmaite ludy, które miały swoich naczelników. Między tymi był Ismar, czyli Wyzimirz, który wojował z Duńczykami.

Kujawianie siedzieli na północo-wschód Polan w okolicach Gopła i łańcucha jezior, ciągnących się ku Noteci, która w ich ziemi brała początek. W ziemi kujawskiej słynęły trzy grody: starożytna Kruszwica, Włodzisław czyli Włocławek nad Wisłą i Bydgoszcz przy granicy Pomorza. Na prawym brzegu Wisły ponad Drwęcą zaliczano jeszcze do Kujaw ziemię Dobrzyńską. W dokumentach spotyka się nazwa Kujaw od wieku XII, po łacinie *Cuiavia*.

Łęczycanie i Sieradzanie. Polan od Mazowszan przedzielali Łęczycanie, to też Nestor, wyliczając plemiona Lachów, wymienia kolejno naprzód **Polan**, potem **Łutyczan** (tak Łęczycan nazywał ze względu

brzmień swego języka i pisma), a po nich Mazowszan. Sieradzanie, tak nazwani od głównego grodu swej ziemi Sieradza, mieszkali nad górną Wartą, odgraniczeni od Łęczycan bagnistym Nerem.

Mazowszanie zajmowali szeroką krainę, która ciągnęła się po obu brzegach Wisły od rzeki Pilicy, a nawet poza Pilicą na południu od rzeki Radomki, aż po granicę litewskich Prusów na północy i rzekę Łęk, płynącą z jezior pruskich do Biebrzy (poza Łękiem i Biebrzą siedzieli Jadźwingowie). Na zachodzie od ziemi Kujawian i Łęczycan, od źródeł rzeki Bzury, ciągnęły się siedliska mazowieckie na wschód aż po Biebrzę i Ślinę (dopływy Narwi) i po Nurzec, wpadający do Bugu. Nestor nazywa Mazurów „Mazowszanami”. Dokumenta, pisane po łacinie w wieku XI, mianują ich ziemię *Masovia*. Skąd powstała ich nazwa, trudno dziś dociec. Wiadomo, że nazwy pierwotne ludów pochodzą często albo od rodzaju krainy, którą zamieszkały, albo od charakterystycznych cech mieszkańców. Owoż językoznawcy dopatrują w nazwie Mazowsza związek z wyrazem serbskim *mezewo*, oznaczającym z węgierska równinę, inni znowu wywodzą od mazi, czyli smoły, której wyrobem zatrudniali się leśni Mazurowie, a nawet jako smolarze rozchodzili się w późniejszych wiekach po lasach całej Polski.

Lachowie [Małopolanie]. W pojęciu Nestora (powszechnem w Słowiańszczyźnie) nazwa Lachów była ogólną dla całej grupy plemion lechickich, a nazwy inne poszczególnymi. Z tego widać jasno — powiada uczony Małecki — że cała grupa narodu Lachów, to jest Lechitów, rozpadała się na dwie kategorie:

- 1) Lachów z poszczególnymi nazwami: Polan, Łęczycan, Mazowszan i Pomorzan,
- 2) Lachów, poprzeszających na tem jednym nazwisku. Takimi zaś byli Lachowie małopolscy, zamieszkujący krainę krakowską, sandomierską i lubelską, nad górną Wisłą, od rzeki Pilicy i Radomki, po Karpaty, San i Bug.

Małecki w znakomitej swojej książce o Lechitach bada na podstawie Nestora, jak daleko mogły sięgać ku południo-wschodowi ziemie Lachów w wieku X. Nad Lachami tymi panować musieli książęta szczepowi, którzy bądź niepodlegli, bądź pod przewagą Piastów polskich, a niekiedy władców morawskich i czeskich pozostawali. Z kolei przyszła na południo-wschodzie przewaga Rusi. Nestor pisze, iż Włodzimierz, wielki książę kijowski, w roku 981 podjął wyprawę „na Lachy (tak nazywa Nestor zawsze ziemie Lachów) i pobrał grody ich: Przemyśl, Czerwień i inne, i osadził je swymi wojami”. Tak więc (mówi Małecki) do pierwotnych Lachów należała, podług Nestora, i kraina grodów czerwieńskich. Bolesław Chrobry odebrał je książętom ruskim i przyłączył znowu do Polski, ale gdy wielki ten król umarł, książęta Jarosław i Mściśław zebrali

liczne woje i znowu poszli „na Lachy”, a zawojowawszy ziemię z grodami, uprowadzili, z niej mnogich Lachów i między siebie ich rozdzielwszy, Jarosław osadził swoich nad rzeką Rosią. Grody zaś czerwieńskie, zatrzymane i osiedlone przez Ruś, nazwane zostały Rusią Czerwoną.

Ponieważ w zachodniej Lechii dominowali Polanie, a we wschodniej Lachowie, rzecz więc prosta, że na zachodzie Europy utrwaliła się nazwa **Polski**, *Polonii*, a na całym wschodzie, od Litwy i Rusi aż do Arabii, nazwa Polski uformowała się od **Lachów**.

W jakim czasie powstała nazwa **Lachów**, czyli **Lęchów**, **Lechów**, **Lechitów**, tego nikt podobno już dzisiaj nie zbada. Godzi się tylko wnioskować, że w owych czasach zamierzchłych, kiedy pierwsze plemię rolnicze w narodzie nazwane zostało od pól **polanami** i **polakami**, a drugie od siedzib nadmorskich **pomorzanami**, trzecie od rozległych łąk, czyli **łęków**, **łęczycanami**, to wówczas powstać mogła analogicznie nazwa Lachów, Lechów od krainy leśnej, lasowej, jeszcze pól nie posiadającej, którą zamieszkiwali oni jako łowcy, pasterze i rybacy.

Długosz, czerpiąc wiadomości ze źródeł dawnych, mówi wyraźnie, iż w sąsiedztwie **Polaków** mieszkali i „ludy koczujące po lasach”. Prosta więc analogia nakazuje wnosić, że ci leśni jednoplemieńcy Polan, nazwani zostali Lachami od swych lasów, co językowo da się również uzasadnić, jak to przyznał zapytany przez nas w tej mierze p. Jan Karłowicz.

Powszechnem zjawiskiem w życiu plemion, nieuspołecznionych jeszcze w narody, są najazdy drużyn leśnych, górskich i koczujących, jako więcej wojowniczych, na rolnicze, osiadłe, zasobniejsze. Piastowie budowali całe szeregi warownych grodów, aby zastronić rolniczą Polskę jeszcze w wieku XII i XIII od napadów dzikich, leśnych Pomorzan, Jadźwingów, Prusów i Litwinów. Tembardziej w czasach dawniejszych musieli czynić podobne napady na rolniczych Polan leśni Lachowie, skąd powstać mogła legenda najazdu lechickiego i założenia Gniezna przez Lecha.

Źródło: <https://literat.ug.edu.pl/glogre/0005.htm>

Rys historyczny i znaczenie Małopolski (Lachii) z Ziemią Sandomierską, Lubelską i Ruską (Ruś Czerwona) dla Królestwa Polskiego-Lehii

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

Historyczna Małopolska - Lachia

Historyczne Województwo Krakowskie Królestwa Polskiego

Województwo Krakowskie obejmowało Lehię podkarpacką, na prawym brzegu Wisły położoną, jak również na lewym brzegu Wisły ziemie pomiędzy województwem Sieradzkim i Krakowem, w której brały początek rzeki Warta i Pilica.

Dzieje tej części Lehii południowej (nazwanej przez późniejszych historyków Wielką i Białą Chrobacą) do czasów Bolesława Chrobrego są mgliste i legendowe. Wiemy, że był tak zwany Krakus, czyli Krak, bo dowodzi tego sama nazwa Krakowa, że ród jego musiał być potężnym, bo większych mogił, niż jemu i Wandzie, Lehici nie usypali nikomu. Zresztą pewniejszego nic nie wiemy. Żyjąc w pogaństwie, oddzieleni od świata Karpatami, dziejopisów ludy lehickie nie miały. Gdy nie stawało zgody lub siły oręza miejscowym

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

książętom Lehickim nad Górną Odrą i Wisłą, to przychodzili wówczas książęta Czeszy lub Morawscy i opanowywali Wrocław lub Kraków na czas jakiś. Nawzajem Piastowie [Lehici], wzmógłszy się w potęgę, zajęli Małopolskę i zdobywali czasowo Czechy, Morawę i Słowację aż po Dunaj. Był czas (za Mieczysława I), że panowanie czeskie sięgnęło po Kraków, jak o tem wyraźnie pisze Kosmas i Al-Bekri. Czy jednak dopiero w roku 999 Bolesław Wielki po raz pierwszy przyłączył Lehię krakowską do Polski, należy o tem wątpić, już z tych jedynie powodów, że gdy o zdobyczach Polski za Karpatami są wiadomości wcześniejsze, to czyż byłoby możliwem zdobywanie krajów dalszych a obcych bez posiadania bliższych i wspólnej narodowości?

W podziale Polski roku 1138 pomiędzy synów Bolesława Krzywoustego, księstwo Krakowskie dane, niezależnie od Śląska, najstarszemu z nich, Władysławowi, posiadało niewątpliwie granice, jeżeli nie takie same, to bardzo niedalekie od granic późniejszego Województwa Krakowskiego. W roku 1397 uchwalono podział Województwa Krakowskiego na trzy powiaty: Krakowski, Proszowski i Żarnowiecki. W XVI wieku widzimy w województwie powyższem powiatów siedm, a mianowicie: Proszowski, Szczyrzycki, Lelowski, Księski, Śląski, Biecki i Sandecki. W roku 1676 przy spisie do podatku podymnego znajduje się w województwie tem ośm powiatów: Krakowski, Proszowski, Lelowski, Księski, Szerzecki, Sądecki, Czchowski i Biecki.

Ze szczegółowego spisu wszystkich wsi w owym czasie widzimy, iż granice województwa Krakowskiego były następujące: na północ z województwem Sieradzkim i ziemią Wieluńską, od której granica szła rzeczką Liczwartą [obec. Liswarta], będącą dopływem lewego brzegu Warty. Od ujścia Liczwarty biegła granica krakowska aż do Karpat i źródeł Jasiołki w kierunku południowo wschodnim, przecinając rzekę Pilicę między Konieczpolem i Lelowem i od Pilicy rozgraniczając już Województwa Krakowskie z Sandomierskiem w ten sposób, że Secemin, Sobków, Pińczów, Opatowiec, Szczurowa, Wojnicz, Tuchów, Brzostek, Kołaczyce i Jedlicze należały do województwa Sandomierskiego, a Lelów, Jędrzejów, Działoszyce, Skalmierz, Koszyce, Szczepanów, Zakluczyn, Jodłowa, Jasło, Dukla i Jaślicka do Województwa Krakowskiego. Na tej przestrzeni stanowiła granicę w niektórych miejscach górna Nida, a z pobliza Działoszyce do Wisły Nidzica, od Przemykowa do Brzezinki Uświca, a dalej lewy jej dopływ. Od Brzostka do okolicy Krosna rozgraniczała dwa województwa, Krakowskie i Sandomierskie, rzeka Wisłoka, z wyjątkiem małej przestrzeni powyżej Jasła, gdzie wsie Brzyszczyki, Gorajowice i Hańkówka, do województwa Krakowskiego zaliczone, znajdowały się na prawym brzegu Wisłoki. Górna Jasiołka, od okolicy Krosna aż do granicy Węgier i grzbietu Karpat, z pod którego wypływała, stanowiła granicę między województwem Krakowskim a ziemią Sanocką, do województwa Ruskiego należącą. Południową granicę krakowską stanowił grzbiet Karpat i Tatr od okolicy, w

której leży na zachodzie źródło Wisły, i od granicy księstw śląskich aż po źródła Jasiołki i po ziemię Sanocką na wschodzie.

Od południa przytykała do Księstwa Krakowskiego, położona już za Karpatami, Ziemia Spiska. Była to część pozostawiona przy Polsce z szerokich zakarpackich zdobyczy Bolesława Wielkiego, sięgających po Dunaj i Cisę. O tej ziemi pisze Długosz: „*Koloman, król węgierski, zaręczył syna swego najstarszego Stefana z Judytą, córką Bolesława Krzywoustego (r. 1108), który wyznaczył jej w posagu ziemię Spiską, należącą do Polski, a w znacznej części do krakowskiej ziemi. Od tego czasu ziemia Spiska oderwana od Polski stała się własnością i dziedziną Węgier*”. Roku 1412 Ziemia Spiska powróciła na prawie zastawu do Polski, lecz w wiekach następnych, pod nazwą Starostwa Spiskiego, nie stanowiła już jednolitej w granicach swoich krainy, ale na kilka oddzielnych kluczków (obejmujących 13 miast oprócz włości) była podzielona. Z tych jeden, ciągnący się nad rzeką Popradem za Karpatami, przytykał do Województwa Krakowskiego, inne zaś stanowiły oddzielne zupełnie kompleksy i anklawy. Zachodnią całą ścianę województwa Krakowskiego stanowiły księstwa Śląskie, poczynsz od rzeczki Liczwarty i ziemi Wieluńskiej na północy aż do Morawii i grzbietu Karpat powyżej źródeł Wisły na południu. Na tej linii część granicy tworzyły dwa dopływy Wisły: Czarna Przemsza i rzeka Biała, a leżały przy niej trzy, przyłączone do województwa Krakowskiego księstwa: Oświęcimskie, Zatorskie i Siewierskie.

Księstwo Siewierskie (po łacinie *Ducatus Severiensis*) Kazimierz II Sprawiedliwy podarował roku 1180 chrześniakowi swemu, Kazimierzowi, synowi Miecysława, księcia Raciborskiego. Od tej pory pozostawało to księstwo w ręku Piastowiczów Śląskich, aż do roku 1443, w którym „ziemię i księstwo Siewierskie” kupił od Wacława, ks. Cieszyńskiego, Zbigniew Oleśnicki, biskup Krakowski, za sumę 6.000 grzywien szerokich groszy pragskich (licząc 48 takich groszy na ówczesną grzywnę).

Oświęcim (po łacinie *Osvicimia, Osviecimum*) Kazimierz II Sprawiedliwy podarował roku 1179 z ziemią okoliczną temuż, co i Siewierz, chrześniakowi swemu Kazimierzowi, synowi Miecysława, księcia Raciborskiego. Odtąd księstwo to pozostawało w posiadaniu książąt Śląskich do roku 1457, w którym Kazimierz Jagiellończyk nabył księstwo od Janusza, księcia Oświęcimskiego, za sumę 50.000 grzywien szerokich groszy pragskich.

Zator (po łacinie *Zatoria*), z częścią ziemi krakowskiej, stał się, również jak Siewierz, pod koniec XII wieku własnością Piastów Śląskich i pozostawał w ich posiadaniu do roku 1494, w którym Jan Olbracht nabył

księstwo Zatorskie od Janusza oświęcimskiego za 80.000 czerwonych złotych czyli dukatów. Tym sposobem wszystkie trzy księstwa, które z dzielnicy krakowskiej odpadły w dobie podziałów (pod koniec wieku XII) do książąt Śląskich, zostały w wieku XV dla Polski odkupione pieniędzmi od ich potomków. Z tych zaś księstw dwa ostatnie, tj. Zatorskie i Oświęcimskie, zostały przez Zygmunta Augusta roku 1564 urzędownie wcielone do Korony.

Województwo Krakowskie w wieku XVI posiadało przestrzeni mil kwadratowych $345\frac{1}{2}$, parafij 466, miast i miasteczek 71, wsi 2206 (w tej liczbie niemal 400 wsi duchownych); łąnów czyli gospodarstw kmiecych było 11.792, szlachty bezkmiecej 164 zagród.

Senatorów większych czyli krzesłowych było w województwie Krakowskiem czterech, tj. biskup, kasztelan, wojewoda krakowscy i kasztelan wojnicki: mniejszych trzech, a mianowicie kasztelanowie: sądecki, biecki i oświęcimski.

Starostwa grodowe były trzy: Krakowskie, Sądeckie i Bieckie — niegrodowe: Spiskie, Bądzynskie, Czchowskie, Czorsztynskie, Dębowieckie, Dobczyńskie, Grzybowskie, Jadownickie, Jodłowskie, Jasielskie, Krzeczowskie, Lanckorońskie, Lelowskie, Libuskie, Mszzańskie, Nowotarskie, Olsztyńskie, Ojcowskie, Rabsztyńskie, Ujmskie, Wolbromskie, Żarnowieckie i inne.

Starosta krakowski był generałem małopolskim i miał pod swoją jurysdykcją prócz grodu krakowskiego powiaty: Proszowski, Lelowski i Księski.

Województwo sejmikuje w Proszowicach, gdzie na sejmiku generalnym, czyli tak zwanym Generale krakowskim, **obiera ośmiu posłów sejmowych**, to jest po jednym z powiatu i dwóch deputatów na Trybunał prowincji małopolskiej do Lublina.

Księstwa Oświęcimskie i Zatorskie stanowiły oddzielne dwa powiaty: Oświęcimski i Zatorski, które sejmikowały w Zatorze i obierały **dwóch posłów na sejm** i jednego deputata na trybunał. Konstytucje sejmowe z lat 1581 i 1616 orzekły, iż sejmiki tych księstw powinny trzema dniami poprzedzać sejmik generalny proszowski. W księstwach było starostwo grodowe Oświęcimskie, niegrodowe Zatorskie, Berwaldzkie i inne. Razem dwa księstwa powyższe obejmowały 160 wsi i miasta: Oświęcim, Zator, Żywiec, Kenty, Wadowice i Berwald.

Księstwo Siewierskie, od czasu, jak zostało nabyte przez Zbigniewa Oleśnickiego i darowane na wieczne czasy biskupstwu krakowskiemu, zostawało pod władzą biskupów krakowskich, którzy tytułowali się książętami siewierskimi. Mieli oni prawo rządzić absolutnie, sądzić bez apelacji i wybierać urzędników ziemskich. Miasteczka księstwa były: Siewierz i Sławków.

Sejm z roku 1766 nakazał w starostwie Spiskim utrzymywać kosztem skarbu koronnego garnizon 120 ludzi. Lubowla, Podoleniec, Gniazdy, Druzbak, lubo dawniej za osobnymi przywilejami chodziły, teraz weszły do liczby 13 miast, składających starostwo Spiskie.

Okazowanie szlachty w pospolitem ruszeniu odbywało województwo Krakowskie pod Krakowem, na błoniach przy Kazimierzu.

Województwo to ma w herbie orła białego w złotej koronie na czerwonym polu, ze złotą na skrzydłach pręgą.

Księstwo Oświęcimskie ma za herb orła czerwonego w błękitnym polu, z literą O na piersiach, a Zatorskie orła białego w błękitnym polu, z literą Z.

Ziemia Sądecka w województwie Krakowskim miała swój herb oddzielny: na chorągwi tarczę sześć razy przepasaną czerwono i żółto i dziewięć gwiazd.

Ziemia Krakowska uważana była za jedną z najbogatszych w Polsce, miała bowiem kopalnie soli w Wieliczce i Bochni, srebra i ołowiu w Olkuszu, a gleba proszowska równała się nadgoplańskiej i podolskiej. Stąd w podziale między synów dał jej Bolesław Krzywousty pierwszeństwo nad innymi dzielnicami, a Kadłubek słusznie ją zowie **Regina provinciarum**.

Kazimierz Wielki, starając się o zaludnienie i zamożność kraju, o dobrobyt ludu wiejskiego, o ozdobę i umocnienie grodów, najszczodrzej zlewał swoje dobrodziejstwa na to województwo, jako najbliższe jego oka i serca.

Za Jagiellonów magnaci i można szlachta wznosili w okolicach stolicy zamki i pałace. To też Starowolski, w XVII wieku opisując znaczniejsze miejsca, mówi, że: od Olkusza do Krakowa niezliczona jest liczba

wspaniałych gmachów, w guście włoskim zbudowanych, tak, że wymienić wszystkich niepodobna. W malowniczej i rozkosznej Ziemi Krakowskiej mnóstwo było wszędzie historycznych pamiątek: starych świątyń, kaplic, grobowców, zamków, murów, baszt miejskich i starsze od tego wszystkiego dwie olbrzymie mogiły.

Przykład zamożności szlachty krakowskiej podaje Długosz, mówiąc, że gdy w roku 1246 głód okropny nawiedził ziemię Chełmińską i Pomorską, Wydzga z Czorsztyna, szlachcic ziemi krakowskiej, postanowiwszy dla walki z pogaństwem przyjąć szatę krzyżacką, posłał Wisłą pod Toruń trzy wielkie statki, naładowane winem, miodem, pszenicą, żytem, słoniną, masłem i wszelką żywnością, ładem zaś 300 sztuk bydła i koni, co było wielce pożądanem dla ginących z głodu. Sam potem wstąpił do Zakonu krzyżackiego i sprowadził z sobą złota skarb wielki.

Na górze, zwanej niegdyś **Wąwel**, później **Wawel**, stanęła katedra z grobami królów polskich i zamek Piastów, na miejscu grodu Kraka. W pośrodku katedry stanął wspaniały grób św. Stanisława, patrona kraju. Tu Łokietek, koronując się w roku 1320, przeniósł koronę, szczerbiec i miejsce koronacyjne dawnych Piastów z wielkopolskiego Gniezna. Tutaj odbywały się odtąd wszystkie koronacje z wyjątkiem [przedostatniej Stanisława I Leszczyńskiego] i ostatniej Stanisława II Augusta [Poniatowskiego], na którą zezwoliła Rzeczpospolita w Warszawie, zastrzegając jednak tę wyjątkowość. W skarbcu zamkowym na Wawelu przechowywano korony i klejnoty Rzeczypospolitej pod kluczem kasztelana krakowskiego, kustosa koronnego i sześciu wojewodów: krakowskiego, poznańskiego, wileńskiego, trockiego, kaliskiego i sandomierskiego. W akademickim kościele świętej Anny jest grób błogosławionego Jana Kantego, w kościele św. Pawła na Skałce miejsce i ołtarz, gdzie św. Stanisław, biskup krakowski był rozsiekany. Miasto wysyłało deputatów na sejmy, którzy się na konstytucjach podpisywali.

Na Podgórzu za Wisłą panuje nad Krakowem potężna mogiła Krakusa, a o milę drogi, we wsi Mogile, opactwo cysterskie i mogiła Wandy. Najstłynniejszą miejscowością w województwie Krakowskim jest **Częstochowa** z cudownym obrazem Bogarodzicy w kościele Paulinów, na Jasnej Górze, wśród fortecy, na której utrzymanie wyznaczone były dobra. W **Starym Sączu** klasztor i kościół Franciszkanek z grobem świętej Kunegundy. Zamki warowne były: w Tęczynku, Lipowcu, Siewierzu, Smoleniu, Bobolicach, Czorsztynie, Olsztynie, Ojcowie, Pieskowej Skale, Wojniczu, Lubowli na Śpiżu i w bardzo wielu innych miejscowościach.

Źródło: <https://literat.ug.edu.pl/glogre/0033.htm>

Historyczne Województwo Sandomierskie Królestwa Polskiego

Bolesław III Krzywousty, umierając roku 1138, podzielił państwo Polskie pomiędzy czterech synów, z których Henryk otrzymał ziemie Sandomierską i Lubelską. Tym sposobem utworzone zostało w Polsce księstwo Sandomierskie, które, gdy Henryk zginął w wyprawie krzyżowej na pogan pruskich, odziedziczył po nim brat najmłodszy, Kazimierz Sprawiedliwy. Po Kazimierzu objął to księstwo syn jego, Leszek Biały, a następnie syn Leszka Białego, Bolesław V Wstydliwy, po którym, że był bezdzietny, objął dzielnicę Sandomierską, jako najbliższy spadkobierca, Leszek Czarny (1279–1288). Po zgonie Leszka Czarnego, Krakowianie i Sandomierzanie (przeważnie mieszczaństwo) obrali sobie księcia Bolesława mazowieckiego, rycerstwo zaś popierało Władysława Łokietka, przyrodniego i młodszego brata Leszka Czarnego. Odtąd zaczęła się dla Łokietka doba burz wojennych, politycznych i tułactwa, zakończona roku 1320 koronacją na króla polskiego w Krakowie. Łokietek, dzięki niepospolitemu hartowi ducha, męstwu, wytrwałości i żywotności idei narodowej, odbudował państwo, do którego, obok tylu ziem innych, wcielił i księstwo Sandomierskie.

Księstwo to od czasów Łokietka stało się województwem z początku bardzo rozległym, bo takiej przestrzeni, jak cała dzielnica Henrykowa, obejmująca i Ziemię Lubelską. Dopiero około roku 1471 odłączona Ziemia Lubelska poczęła tworzyć oddzielne województwo. Granice województwa Sandomierskiego od roku powyższego były następujące: na północ graniczyło z trzema województwami: Łęczyckiem, Rawskim i Mazowieckiem. Z pierwszemi dwoma granicę stanowiła rzeka Pilica na przestrzeni od Białobrzegów do Wyśmierzyc. Z województwem Mazowieckiem, po obu stronach Wisły, była granica przeważnie sucha, a tylko w okolicy Głowaczewa i Ryczywołu na 3-milowej przestrzeni stanowiła tę granicę rzeka Rodomka. Zachodnią granicę tworzyło województwo Lubelskie i ziemia Łukowska, do województwa powyższego należąca. Do województwa Sandomierskiego należała ziemia Stężycka, na prawym brzegu Wisły położona, i ta właśnie miała od północy ścianę zawiślańskiej połowy ziemi Czerskiej, od północo-wschodu ziemię Łukowską, od południa przez rzekę Wieprz województwo Lubelskie i od południo-zachodu rzekę Wisłę (od ujścia Wieprza do ujścia Radomki). W okolicy Sieciechowa i Kozienic kilkanaście wsi, dziś położonych na lewym brzegu

Wisły, należało także do ziemi Stężyckiej. Wisła oddzielała województwo Sandomierskie od Lubelskiego, od okolicy ujścia Wieprza i wsi Gołębia, w górę tej rzeki idąc do ujścia Sanu, a dalej odgraniczał San na przestrzeni kilkamilowej aż pod Rudnik i Krzeszów, gdzie województwo Sandomierskie graniczyło już nie z Lubelskiem, ale z ziemią Przemyską województwa Ruskiego. Granica ta z ziemią Przemyską biegła od Krzeszowa i rzeki Sanu w kierunku południowo-zachodnim ku rzece Wisłokowi i miastu Krosnu, gdzie nad Jasiołką pod Świerzową i Zręczynem stykały się trzy województwa: Sandomierskie, Krakowskie i Ruskie. Dalej długa linia granicy południowo-zachodniej województwa Sandomierskiego była już opisana przy województwie Krakowskim, jak również granica zachodnia od województwa Sieradzkiego, którą z Koniecpola do Tomaszowa stanowiła rzeka Pilica.

Województwo Sandomierskie w powyższych granicach, obejmowało przestrzeni 467 1/4 mil kwadratowych, na której w wieku XVI znajdowało się w 374 parafiach: miast i miasteczek 100, wsi 2586, a w tych ostatnich było 1465 1/2 łanów kmieczych czyli gospodarstw 11465, szlachty zagrodowej, t. j. bezkmiecej 261. Roku 1397 część województwa Sandomierskiego na lewym brzegu Wisły podzieloną została na trzy powiaty: Sandomierski, Radomski i Chęciński. Później z ksiąg poborowych widać, że jeszcze na początku XVI wieku województwo Sandomierskie składało się z 9 powiatów: Sandomierskiego, Wiślickiego, Chęcińskiego, Opoczyńskiego, Radomskiego, Szydłowskiego, Stężyckiego, Pilźnieńskiego i Tarnowskiego. Dwa z nich, Tarnowski i Szydłowski, w ciągu XVI wieku wcielone zostały do sąsiednich: Tarnowski do Pilźnieńskiego, a Szydłowski do Wiślickiego i Sandomierskiego. W taryfie do podymnego z roku 1676 wymienionych jest w województwie Sandomierskim 6 powiatów: Sandomierski, Wiślicki, Chęciński, Opoczyński, Stężycki i Pilźnieński, oraz siódma ziemia Radomska. Ziemia Radomska miała zaiste słuszniejsze prawo do tytułu „ziemi” niż Stężycka, była bowiem przeszło 3 razy większą od Stężyckiej, miała w Radomiu sądy ziemskie z kilku powiatów i otoczona była rzekami: Wisłą i w części Radomką, Drzewicą, Pilicą i Kamienną.

Województwo Sandomierskie miało senatorów większych dwóch, to jest wojewodę i kasztelana sandomierskich; mniejszych siedmiu, a mianowicie kasztelanów: wiślickiego, radomskiego, zawichostskiego, żarnowskiego, małogoskiego, połanieckiego i czechowskiego. Wszystkie powiaty miały swoich urzędników ziemskich, prócz podkomorzego, który był jeden na całe województwo. Starostwa grodowe były: Sandomierskie, Radomskie, Chęcińskie, Opoczyńskie, Nowomiejskie czyli Korczyńskie i Stężyckie. Sądy grodzkie odbywały się w Nowem-mieście-Korczynie dla powiatów Wiślickiego i Pilźnieńskiego. Niegrodowe starostwa były: Wiślickie, Pilźnieńskie, Stobnickie, Soleckie, Zawichostskie, Szydłowskie, Przedborskie, Ropczyckie, Ryczewolskie, Radoszyckie, Małopolskie, Ryckie, Zwoleńskie, Gołąbskie i inne. Ziemstwa, czyli sądy ziemskie,

były trzy na województwo: **Sandomierskie**, gdzie sadyli się powiaty: Sandomierski, Wiślicki i Pilźnieński, i wybory do ziemstwa odbywały się w Sandomierzu; **Radomskie** dla powiatów: Radomskiego, Opoczyńskiego i Chęcińskiego z elekcyą ziemstwa w Radomiu; **Stężyckie** na samą ziemię czyli powiat Stężycki z wyborami do ziemstwa w Stężycy. W Opatowie odbywały się sejmiki całego województwa Sandomierskiego, na których obierano na sejm koronny siedmiu posłów (po jednym z każdego powiatu) i dwóch deputatów z całego województwa na trybunał małopolski do Lublina i jednego komisarza do Radomia.

Zjazdy generalne (*Conventus Generales*) Prowincji Małopolskiej, zwane Generałami, odbywały się w Nowemieście-Korczynie, gdzie na trzy tygodnie przed Sejmem Walnym zjeżdżali się posłowie małopolscy, wybrani w województwach: Krakowskim, Sandomierskim, Lubelskim, Wołyńskim i Podolskim wraz ze swymi senatorami, aby spisane na sejmikach wojewódzkich i ziemskich lauda i żądania porównać, roztrząsnąć i w jedną połączyć instrukcyę, w której posłowie na sejmie walnym nic już dodać ani ująć nie mieli prawa. „Okazowanie rycerstwa” czyli przegląd pospolitego ruszenia odbywał się corocznie z całego województwa w jednym miejscu. Gdy atoli z powodu rozległości województwa nie wszyscy „respektowali prawo”, konstytucya sejmowa z roku 1631 postanowiła „okazowanie po powiatach, tak, aby każdy osobnym poczem swoim porządnie *modo militari* w powiecie swym przed własnym kasztelanem okazować się był powinien, pod winami w razie niestawienia się prawem opisanemi. Czwartego jednak roku, dla oświadczenia wspólnej gotowości, wszystkie powiaty województwa zjeżdżać się będą pod Pokrzywnicą”. Chorągiew województwa przedstawiała w herbie tarczę, na dwoje przedzieloną. Jedna połowa wprost oka lewego podzielona jest na sześć pasów w kierunku poziomym, z których trzy białe i trzy czerwone; druga zaś połowa wprost oka prawego przedstawia w błękitnem polu dziewięć gwiazd po trzy w rzędzie.

Województwo Sandomierskie z głębą w północnych powiatach piaszczystą, ku środkowi i południu posiadało okolice bardzo żyzne. Opatowska np. obfitowała w słynną pszenicę, zwaną sandomierką lub opatówką. Były tu i puszcze kilkomilowe, pokłady kredy, wapna, marmurów, miedzi, a najwięcej żelaza.

Miasto stołeczne Sandomierz (po łacinie *Sandomiria*) nazwę swoją wzięło od imienia staropolskiego Sędomir. Widocznie pierwszym założycielem był jakiś Sędomir, tak jak Przemyśla Przemyśław, w skróceniu Przemyśl, a Radomia Radomysław, w skróceniu Radom. Pośród wielu wydarzeń dziejowych, które w Sandomierzu miały miejsce, najgłośniejszym był straszny napad Tatarów w roku 1241, zdobycie miasta w dniu 2. lutego i rzeź przez nich dokonana na mieszkańcach, w liczbie których poległo 49 dominikanów, modlących się w świątyni. Krwi zaś tyle miało być rozlanej na zaniku, że „strugą z góry zamkowej ściekała”. Do najstarszych

miast tego województwa należały: Wiślica nad Nidą i Korczyn w pobliżu ujścia Nidy do Wisły. O Wiślicy (po łacinie *Vislicia*) powtarza Długosz podanie, że była założoną przez Wisława, starożytnego władcę Polski.

Z czasów tak odległych nie możemy mieć żadnych dokładnych wiadomości. Jest tylko prawdopodobne, że, kiedy każde z plemion lechickich miało jeszcze swojego władcę, zanim Piastowie uorganizowali Lehitów w państwo polskie, to Wiślica mogła być grodem stołecznym krainy powiślańskiej i mieć szczepowego księcia, Wisława. Wiślica została też i za Piastów [Lehitów] miejscem zjazdów małopolskich, jako punkt więcej od Krakowa środkowy w Małopolsce, a Kazimierz Wielki opasał ją murem obronnym. Z liczby tych zjazdów stał się wiekopomnym zjazd krajowy powszechny, zwołany przez Kazimierza Wielkiego na dzień 8. marca 1347 roku, gdzie, pod przewodem wielkiego króla-prawodawcy, zebrano w jedną całość, porównano, uzupełniono i ogłoszono pierwszy ogólny narodowy zbiór praw pisanych, nazwany „Statutem Wiślickim”.

Drugim miastem po Wiślicy, najgłośniejszym w Małopolsce ze zjazdów, był **Korczyn**. Zamek zbudowano o pół mili poniżej starej wsi Korczyna, na lewym brzegu Nidy i tu koło zamku powstało Nowe-miasto-Korczyn. W tym to zamku czy dworze książęcym, Grzymisława, żona Leszka Białego, powiła roku 1221 Bolesława zwanego Wstydlwym. Województwo Sandomierskie było siedliskiem wielu możnych rodów, które tu posiadały swoje gniazda i w dziejach Polski odegrały głośną rolę. Do takich należeli między innymi: Oleśnicy z Oleśnicy, Szydłowieccy z Szydłowca, Kazanowscy z Kazanowa, Tarnowscy z Tarnowa, Odrowążowie z Odrowąży, Końskich i Białaczowa, Ossolińscy z Ossolina itd. Dwaj bracia Ossolińscy: Jerzy i Krzysztof, wzniesli dwa wspaniałe zamki w stylu włoskim w czasach Władysława IV, Jerzy w Ossolinie, a Krzysztof w Ujeździe. Zamek w Ujeździe nazwany został od herbu i imienia Krzysztofa Ossolińskiego **Krzysztoporem**, a w budowie jego zastosowano liczby z rachuby czasu. Było, więc w nim okien tyle, ile dni w roku, komnat tyle, ile tygodni, a wielkich sal tyle, ile miesięcy, baszt narożnych ile kwartałów w roku. Słynęły także zamki w Osieku, w Chrobrzu, (za Piastów wzniesiony przez Bolesława Chrobrego i od jego przydomku tak nazwany), w Łży, w Chęcinach, gdzie roku 1331 na zjeździe, zwołanym przez Władysława Łokietka, sędziwy monarcha, za zgodą możnowładztwa i biskupów, mianował następcą na tronie polskim syna swego, Kazimierza III, nazwanego Wielkim; w Janowcu nad Wisłą zamek Firlejów, itd.

Z fundacyj klasztornych słynęły: Łysa Góra (po łacinie *Mons Calvus*), zwana także Świętokrzyską (*Mons Crucis*), wysoka nad poziom morza Bałtyckiego stóp blisko 2.000, z klasztorem Benedyktynów, który miał fundować Bolesław Wielki i nazwać świętokrzyskim od przechowywanego tu szczątku drzewa z krzyża Chrystusa Pana. Inne opactwo Benedyktynów założyć miał tenże Bolesław w **Sieciechowie**. Pierwotny kościół

św. Wojciecha stanął w Kielcach roku 1004. Henryk, książę Sandomierski, fundował roku 1154 i bogato uposażył w Opatowie klasztor sprowadzonych z Palestyny Templariuszów. W tymże wieku powstały opactwa Cystersów w Wąchocku i w Koprzywnicy, pamiętnej w dziejach z czasów pierwszego na Polskę napadu Tatarów w roku 1241.

Do licznych miejscowości, upamiętnionych w tem województwie wypadkami dziejowymi, należał Zawichost, gdzie roku 1206 odniósł wielkie zwycięstwo Leszek Biały nad napadającym jego państwo Romanem, ks. Halickim, który w ucieczce po przebyciu Wisły dopędzony, poległ. Pod Turskiem i Chmielnikiem roku 1241 usiłowali Polacy bohatersko powstrzymać olbrzymią hordę Mongołów. W Radomiu roku 1470 posłowie narodu czeskiego, stanąwszy przed królem Kazimierzem Jagiellończykiem i Senatem Polskim, ofiarowali koronę czeską królewiczowi Władysławowi. W Karwowie roku 1160 urodził się Wincenty, syn Kadłubka, kronikarz polski z doby Piastów. Osadę Okszę, blisko rzeki Nidy, założył poeta Mikołaj Rej z Nagłowie. W Sycynie roku 1530 urodził się największy z wieszczów polskich doby zygmuntońskiej, Jan Kochanowski, który mieszkał potem w Czarnym-lesie, a pochowany został w Zwoleniu. W Rytwianach znajduje się grób uczonego i walecznego Łukasza Opalińskiego.

Słynęły na całą Polskę wyroby gancarskie z Iłży, szable z żelaza hut sandomierskich i sukna ze Staszowa, gdzie także znajdowała się papiernia. Znane były kuźnie żelazne w Końskich i Samsonowie, wyroby stolarskie i snycerskie z Drzewicy i Kolbuszowej, lecznicze źródła w Busku i Solcu.

Źródło: <https://literat.ug.edu.pl/glogre/0034.htm>

Województwo Lubelskie z ziemią Łukowską

Że przestrzeń kraju, pomiędzy Wisłą a Bugiem położona, za Bolesława Wielkiego do Polski należała, poświadczają to polscy kronikarze z doby Piastów, którzy o Bugu jako granicy Polski z Rusią, z powodu wypraw Chrobrego, wspominają. Długosz twierdzi, że ziemia Lubelska, gęsto pierwiej nasiedlona rolnikami i innymi osadnikami, potem, skutkiem napadów pogan, a zwłaszcza wielkiego najazdu Litwinów, Prusów i Jadźwingów w roku 1244, zamienioną została prawie w pustynię. Gdy Bolesław Krzywousty, umierając w roku 1138, podzielił Polskę między synów, ziemia Lubelska dostała się Henrykowi wraz z księstwem Sandomierskiem, część którego stanowiła. Mając zamek obronny w Lublinie, miała i swoich kasztelanów, którzy już od roku 1230 są znani. Dopiero atoli Kazimierz Jagiellończyk, dla zbyt wielkiej rozległości

województwa Sandomierskiego, odłączywszy znaczną część jego poza Wisłą i Sanem, utworzył z takowej województwo Lubelskie, co sejm piotrkowski roku 1474 potwierdził. Pierwszym wojewodą Lubelskim był Dobiesław Kmita z Wiśnicza, Śrzeniawczyk, który roku 1478 na wojewodę sandomierskiego postąpił.

Województwo Lubelskie, jako jedna całość z ziemią Łukowską, graniczyło: na północ i północ-wschód z województwem Podlaskiem, na wschód z ziemią Chełmską i małemi przestrzeniami województwa Brzesko-litewskiego i Bełzkiego, na południe z województwem Ruskim, na zachód z województwem Mazowieckiem i Sandomierskiem. Część tej granicy biegła Wisłą od ujścia Sanu do ujścia Wieprza i na małej przestrzeni dolnym Sanem, przy którego połączeniu się z Wisłą, oba brzegi do województwa Lubelskiego należały. Całe województwo dzieliło się na trzy powiaty: Lubelski, Urzędowski i Łukowski, nazywany zawsze „ziemią Łukowską”, oddzielony był bowiem od reszty województwa rzekami Wieprzem i Tyśmienicą, stanowiąc część jego północną.

Przestrzeń całego województwa wynosiła mil kwadratowych 200 $\frac{1}{3}$, z których przypadało na powiat Lubelski mil kwadr. 105 $\frac{1}{2}$, na Urzędowski około 60 i na ziemię Łukowską 35. Na całej powyższej przestrzeni w wieku XVI znajdowało się miast 34, wsi 663, parafij 82. Uprawnych łąnów, czyli gospodarstw kmiecych, znajdowało się ogółem 2999, a obok nich znaczna liczba, bo 966 łąnów szlachty zagrodowej, to jest bezkmiecej. Najwięcej takiej szlachty znajdowało się w ziemi Łukowskiej; obok bowiem 700 — 800 łąnów kmiecych, należących do szlachty folwarcznej, z górą drugie tyle, bo 770, było Janów uprawianych ręką szlachty bezkmieciowej.

Województwo Lubelskie posiadało w senacie senatorów większych dwóch, a mianowicie wojewodę i kasztelana lubelskich. Sejmiki odbywały się w Lublinie, na których wybierano sześciu posłów na sejm „obojsza narodów” i dwóch deputatów na trybunał małopolski. Popis rycerstwa odbywał się pod Lublinem. Starostwa grodowe były dwa: Lubelskie i Łukowskie, niegrodowe zaś: Urzędowskie, Kazimirskie, Parczowskie, Wąwolnickie, Kąkolownickie, Zbuczyńskie i inne. Przed rokiem 1631 księża grodzkie po różnych miejscach bywały, jako to w Urzędowie i Wąwolnicy, ale sejm z roku powyższego naznaczył dla grodów miejsce tylko w Lublinie i Łukowie. Herb województwa przedstawiał w polu czerwonym białego rogatego jelenia z koroną królewską na szyi, i nogami, do biegu podniesionymi.

Województwo Lubelskie odznaczało się w Małopolsce pierwotnej dobrą glebą i korzystnym położeniem, bo oblane było trzema spławnymi rzekami: Wisłą, Sanem i Wieprzem. Obfitowało przytem w dobre

zabudowane miasta i liczne pamiątki historyczne. Stołeczne miasto województwa, Lublin, nad rzeką Bystrzycą położone, należało do znaczniejszych w Polsce i starszych. Mieczysław I miał tu wystawie około roku 986 kościół św. Mikołaja na górze nad rzeczką Czechówką, a za Bolesława Chrobrego miał tu znajdować się zamek drewniany. Po Henryku, synu Bolesława Krzywoustego, dostał się Lublin najmłodszemu z braci, Kazimierzowi Sprawiedliwemu, a po nim synowi jego, Leszkowi Białemu, i synowi Leszka, Bolesławowi Wstydliwemu. Gdy Mongołowie, czyli Tatarzy, zburzyli w roku 1241 Lublin i grody obronne ziemi Lubelskiej, otworzyło to drogę do nowych najazdów na zamożne i rolnicze te strony leśnym pogańskim ludom Litwinów, Prusów i Jadźwingów. Upamiętniły się napady pogan w roku 1244, równających wszystko z ziemią i uprowadzających lud w niewolę nad Niemen; także spalenie powtórne Lublina przez Mendoga w roku 1255. Jadźwingów powstrzymał dopiero oręż Bolesława Wstydliwego roku 1264 i Leszka Czarnego roku 1282. Na pamiątkę tego drugiego zwycięstwa (które ostatecznie zmusiło Jadźwingów do cofnięcia się z Podlasia wgłąb Litwy) Leszek Czarny, po powrocie z nad górnej Narwi do Lublina, założył tu kościół famy pod wezwaniem św. Michała, który, jak podanie niesie, zbudowany został przy pomocy rąk pojmanych w niewolę Jadźwingów. Uporządkowanie i prawa miejskie zawdzięcza Lublin Łokietkowi, a mury swoje i obwarowanie synowi jego, Kazimierzowi Wielkiemu. W sto lat po pierwszym najeździe Tatarów na Polskę, Kazimierz Wielki w roku 1341 zajęty oswobodzeniem Czerwonej Rusi od ich jarzma, pobił także tych najeźdźców i pod Lublinem, gdzie kilka tysięcy trupem ich padło. Po tym to wypadku Lublin wysokim murem i przekopem opasany, a zamek lubelski z zachowaniem wieży księcia Daniela z ruin dźwigniony i na nowo obwarowany został. W roku 1386 odbył się tu pierwszy zjazd polityczny panów polskich z litewskimi w obecności Jagiełły, jadącego na chrzest swój i objęcie tronu Piastów do Polski.

W roku 1569 nastąpił w Lublinie sejm unii Litwy z Polską. Dnia 5. marca zgodziła się Litwa na wcielenie do Korony województwa Podlaskiego, 26. maja przyznano Koronie ziemię Wołyńską, a 5. czerwca wcielono księstwo Kijowskie. Za staraniem Zygmunta Augusta, dziedzicznego dotąd pana Litwy, nastąpiła przy schyłku dnia 1. lipca zgoda na unię polityczną dwóch krajów. Wielki ten wypadek dziejowy, który łączył ostatecznie dwa narody na podstawie porównania praw ich obywateli, ogłoszono uroczyscie w kościele Dominikańskim. Dnia 3. sierpnia przyłączono Inflanty do Rzeczypospolitej, jako wspólną Korony i Litwy własność, a księstwa Kurlandyi i Semigalii, jako te same Rzeczypospolitej hołdownicze. Król 11. sierpnia zatwierdził akt Unii i tegoż dnia kazał ogłosić zapadłych na tym sejmie 88 ustaw, urządzających wspólne przywileje obojga narodów, wspólny wybór króla z koronacją w Krakowie, porządek sejmowania z naznaceniem odtąd na ten cel Warszawy, miejsca w Senacie dla województw całej Rzeczypospolitej i t. d. Dnia 19. lipca, siedzącemu na tronie pośród rynku lubelskiego Zygmuntowi Augustowi, złożył hołd i przysięgę lenną Albrecht Fryderyk,

książę Pruski. Przy tej ceremonii dozwolono póstom pokrewnych rodów Elektora brandeburskiego dotyczyć się chorągwi, przez lennika trzymanej, przez co po raz pierwszy przyznano tym książętom prawo następstwa w Prusiech w razie wygaśnięcia linii ks. Alberta. W Lublinie więc dany był, wspaniałomyślnością potężnego Jagiellona, pierwszy zadatek polityczny przyszłego bytu dla domu Brandeburskiego. W następnym roku król kazał na pamiątkę Unii wystawić na placu „Litewskim” od przyjazdu z Krakowa kolumnę z ciosowego kamienia, na której stały dwa posągi: Władysława Jagiełły, (pradziada Zygmunta) i królowej Jadwigi. W tymże miejscu roku 1825 wzniesiony został nowy pomnik żelazny w miejsce pamiątkowego pierwotnego, który został zniszczony z idiotycznego rozporządzenia prezesa Komisji województwa Lubelskiego, niejakiego Domańskiego. Za Stefana Batorego ustanowionym został w Lublinie (1578 roku) trybunał dla Małopolski, który tu sądził corocznie od pierwszego poniedziałku po św. Franciszku do niedzieli Kwietniej, a w klasztorze Dominikanów posiadał swoje archiwum. Herbem Lublina był kozioł wspięty, objadający winne grono, później tylko sam kozioł w zwykłej postaci.

Drugim miastem po Lublinie był w tym województwie Kazimierz Dolny, nad Wisłą, w dokumentach łacińskich *inferior* nazywany dla odróżnienia od Kazimierza, przedmieścia w Krakowie, Kazimierza w województwie Łęczyckim nad rzeką Nerem i Kazimierza biskupiego w województwie Kaliskim. Dawniej w tym miejscu istniała wieś Skowierzyn, zanim Kazimierz Wielki, ściągając tu handel zbożowy z głębi kraju na spław Wisłą, nie założył miasta składowego, jakiego jeszcze Małopolska nie miała, i nie nazwał go od swojego imienia Kazimierzem. Król ten, dając dowody prawie bezprzykładnej w dziejach zabiegliwości i pracy ekonomicznej dla swego kraju, celem obrony handlowego miasta wznosił panujący nad nim zamek i jeszcze wyżej na szczycie góry wieżę obserwacyjną, z której miała przyswieceć przystani wiślanej i żeglującym po Wiśle statkom latarnia. Wzbogaceni mieszczaństwo kazimierskie powznosiło później tak piękne kamienice, że te mogłyby służyć do ozdoby każdego miasta w Europie i dotąd jeszcze w liczbie trzech są przedmiotem podziwu.

Do głośniejszych w województwie Lubelskim miejscowości należała wieś Babin, o 2 1/2 mili od Lublina pod Bełżycami położona, od której w wieku XVI wzięta nazwa „Babińska Rzeczpospolita”, utworzona żartobliwie przez towarzystwo wesołej szlachty. Dziedzicem Babina był wówczas Stanisław Pszonka, sędzia lubelski, który wspólnie z Piotrem Kaszowskim, także sędzią lubelskim, dla zabawy, połączonej z celem karcenia śmieszności i zdrożności ludzkich za pomocą żywej satyry, byli za czasów Zygmunta Augusta pierwszymi założycielami tego stowarzyszenia, które do drugiej połowy wieku XVII dotrwało.

Puławy, wieś na wyżynie prawego brzegu Wisły, o dwie mile poniżej Kazimierza, własność niegdyś Tenczyńskich, potem Lubomirskich i Sieniawskich: od tych ostatnich posagiem Zofii, córki Adama Sieniawskiego, hetmana Wielkiego Koronnego została wniesiona w dom ks. Czartoryskich, zastynęła zaś w połowie XVIII wieku ogrodem i sadami. Kiedy później książę Adam, generał ziem podolskich, objął Puławę po ojcu swoim, Augustcie, wojewodzie ruskim, żona jego, Elżbieta z Flemingów Czartoryska, obdarzona wytwornym smakiem, do takiej piękności doprowadziła ogrody puławskie, że miejsce to stało się jedną z najrozkoszniejszych wiejskich rezydencji w Polsce. Zamiłowanie Czartoryskich w naukach i literaturze ojczystej i rozumne, a dość rzadko spotykane w sferze magnackiej tak podniosło poczucie obowiązków obywatelskich względem rodzinnego kraju, uczyniło Puławę w pierwszych trzydziestu latach XIX wieku ogniskiem życia umysłowego w narodzie i zapisało imię Czartoryskich wiekopomnymi głoskami w dziejach umysłowości polskiej. Biblioteka, zgromadzona tu przez Czartoryskich w połączeniu z biblioteką porycką po Tadeuszu Czackim, stała się największą i najbogatszą księżnicą polską po stracie publicznej biblioteki Żałuskich, którą przewieziono w roku 1795 i 1796 z Warszawy do Petersburga. Biblioteka Puławska została w roku 1831 z pewnymi uszczerbkami przewieziona do Sieniawy, a następnie do Krakowa.

Wieś **Sobieska Wola** (o 4 mile od Lublina) była gniazdem domu Sobieskich, którzy od niej przyjęli swe nazwisko. O milę od Woli Sobieskiej i Żółkiewki znajduje się w pięknym górzystym położeniu wieś **Pilaszkowice**, także dziedzictwo Sobieskich, pamiętna częstym pobytom Jana III. Wieś **Piotrowin**, nad Wisłą, między Kazimierzem dolnym a Józefowem, naprzeciwko Solca położona, była niegdyś dziedzictwem św. Stanisława ze Szczepanowa, biskupa Krakowskiego. **Parczów**, miasto królewskie na starym trakcie z Korony do Litwy, z Lublina do Brześcia-litewskiego wiodącym, ponieważ leżało przy granicy Korony z Litwą, było w czasach Jagiellońskich miejscem częstych zjazdów króla i panów „wielkorady” obu narodów. W ziemi Łukowskiej były miasta: Łuków, stołeczne ziemi, z sądami ziemskimi i grodzkimi, Radzyń, Siedlce, Kock, Serokomla i Zbuczyn.

Źródło: <https://literat.ug.edu.pl/glogre/0035.htm>

Województwo Ruskie

Ruś Czerwona — (Russia rubra)

Już Okolski, pragnąc wytłomaczyć przyczynę nazwy Rusi Czerwonej, wysilał się na nedorzeczne domysły, że np. kraina ta dlatego została tak nazwana, iż lud jej jest kompleksy krwistej, że rośnie tam wiele krzaków *rubeta* i że te ziemie, w czasie licznych wojen, wiele krwi ludzkiej oblało! Później nazwę powyższą wywodzą od znajdującego się na łąkach tej krainy owadu „czerwiec”, który dostarczał farby czerwonej i służył niegdyś za przedmiot handlu zagranicznego. Rzeczywiście ów czerwiec jeszcze w XVIII wieku odchodził do Wołoszczyzny i Turcyi, a do połowy XVI był sprzedawany w Gdańsku po cenie wysokiej do krajów zachodnich, dopóki nie wyparła go koszenila, przywożona z Ameryki. Nestor mówi o „grodach czerwieńskich”, które roku 981 zdobył Włodzimierz na Lachach; Baliński rozpowszechnił mniemanie mylne, że leżały one nad rzeką Huczwą, gdzie dzisiejsza wieś Czermino, w okolicy Hrubieszowa i Tyszowiec. Wyczerpująco roztrząsnął wszystkie zdania uczony Kętrzyński i doszedł do przekonania, że grody Czerwieńskie ciągnęły się od Czerwonogrodu począwszy, wzdłuż Dniestru do Sanu, nad którym leży Przemyśl, i od Sanu w stronę źródeł Bugu. Wymieniona przez Nestora nazwa Czerwień jest przymiotnikiem i oznacza „czerwony”; domyslać się przy nim trzeba wyrazu „gród”, jak i Lwów oznacza „Lwów gród”, a Lemberg pierwotnie brzmiał Loewenburg. Czerwień zatem po polsku tłumaczy się Czerwonogród. Takie też miasto istnieje na Czerwonej Rusi, niedaleko Dniestru, na północ od Zaleszczyk. Było niegdyś grodem książęcym, a później starostwem i stolicą powiatu. Dopóki inne grody zależały od tego Czerwienia, musiały zwać się czerwieńskimi, i od nich to poszła niezawodnie nazwa Rusi Czerwonej, która nie była pojęciem etnograficznym i stałem, lecz geograficznym i zmiennem.

W wieku X i XI górowały w tej krainie grody Przemyśl i Czerwień (Czerwonogród), po nim występuje Halicz, a dopiero około roku 1250 powstała stolica księstwa, Lwów. Od roku 1340 posiadał Ruś Czerwoną Kazimierz Wielki, prawem spadkobierstwa po wygaśnięciu książąt czerwonoruskich, i uwolnił ten piękny kraj z pod jarzma Tatarów. Siostrzeniec Kazimierza i jego następca, król Lois, czyli Ludwik, (nazwany w Węgrzech Wielkim), wcielił potem Ruś Czerwoną do Węgier. Odebrana Węgrom i przywrócona Polsce przez królową Jadwigę, rządzona była przez namiestników królewskich, zwanych „starostami”, poczynając od pierwszego z nich w roku 1387 Jaska Tarnowskiego. Nazwa województwa Ruskiego nadana być mogła Rusi Czerwonej pod

koniec panowania Władysława Jagiełły, bo w owym czasie wojewodowie przemyscy poczęli się nazywać ruskimi. Pierwszy taki podpis dochował się Jana Mężyka z Dąbrowy, wojewody ruskiego, a około roku 1470 pojawia się tytuł generalnego wojewody Ruskiego, którym był Stanisław z Chotcza.

Województwo Ruskie składało się z pięciu ziem: 1) Lwowskiej z powiatem Żydaczowskim, 2) Przemyskiej, 3) Sanockiej, 4) Halickiej i 5) Chełmskiej. Dwie ziemie ostatnie, to jest Halicka i Chełmska, rządziły się osobno, nadto ziemia Chełmska oddzielona była całkowicie od województwa Ruskiego przez województwo Bełskie. Mówiąc zatem o granicach, należy oddzielnie uważać pierwsze cztery ziemie jako województwo Ruskie, które w roku 1772 weszło w skład Galicji i Lodomerji, a oddzielnie opisać granice ziemi Chełmskiej, która innym ulegała losom po rozbiórce. Województwo Ruskie graniczyło na północ z województwem Lubelskiem, Bełskim i Wołyńskim, na wschód z województwem Podolskiem i Wołoszczyzną, gdzie znaczną część granicy między Karpatami i Dniestrem stanowiła rzeka Czeremosz. Granicę południowo-wschodnią z Węgrami stanowił łańcuch Karpat, zwany tu Beskidem wysokim lub Bieszczadami, ścianę zaś wschodnią stanowiły dwa województwa: Sandomierskie, od Sanu do rzeki Jasiołki, Krakowskie, oddzielone od województwa Ruskiego rzeką Jasiołką na podgórzu karpackim.

Trzy ziemie: Lwowska, Przemyska i Sanocka, każda w stołecznym swoim mieście, to jest Lwowie, Przemyślu i Sanoku, odprawiły sejmiki deputackie i gospodarskie. Sejmiki zaś poselskie i relacyjne, czyli generały województwa Ruskiego, odbywały się w Sądowej Wiszni, gdzie wybierano na sejm walny siedmiu posłów, z każdej ziemi po dwóch, i jednego z powiatu Żydaczewskiego. Ziemia Lwowska z powiatem Żydaczewskim wybierała dwu deputatów, Przemyska i Sanocka po jednym. Starostwa grodowe były: Lwowskie, Żydaczewskie, Przemyskie i Sanockie. Herbem województwa jest w polu błękitnym lew złoty w złotej koronie, wspinający się przednimi łapami na skałę. Senatorów większych miały te trzy ziemie czterech, którymi byli: arcybiskup lwowski, biskup przemyski, wojewoda ruski i kasztelan lwowski, mniejszych dwóch, kasztelanowie: przemyski i sanocki.

Ziemia Lwowska używała tegoż herbu, co i województwo; zbrojne okazowanie szlachty odbywała pod miastem Glinianami. Lwów posiadał dwa zamki: **wysoki**, zbudowany pierwotnie z drzewa na górze, zwanej Łysą, przez Lwa Daniłowicza, ks. Halickiego, który tu około roku 1268–1270 przeniósł stolicę księstwa z Halicza i od którego imienia otrzymał nazwę **Lwihorod**. Drugi zamek stanął na dole, gdzie zabudowało się miasto. W miejsce drewnianego, wysokiego zanku, Kazimierz Wielki wzniósł gród murowany. Trybunał prowincji małopolskiej, pod tymże marszałkiem i prezydentem, co i w Lublinie, sądził we Lwowie

województwa: Ruskie z ziemią Halicką, Kijowskie, Wołyńskie, Podolskie, Bełskie, Bracławskie i Czerniechowskie, corocznie od przewodniej niedzieli do św. Tomasza. Na trybunał ten bywał wybierany z kapituły lwowskiej prezydent i wiceprezydent. Kontrakty lwowskie otwierały się na Trzy-króle. Powiat Żydaczewski, lubo z ziemią Lwowską społem chodził, uważany był jednak niekiedy za oddzielną ziemię, a konstytucja sejmu koronacyjnego króla Jana III roku 1676 herb jej nadała: trzech lewków na chorągwi niebieskiej. Z obliczenia siódmo do podatku podymnego w owym roku okazuje się, że w ziemi Lwowskiej opłacało ten podatek wsi 618, a miast i miasteczek 42, w powiecie zaś Żydaczewskim wsi 170 i miasteczek 9.

Ziemia Przemska dzieliła się na dwa powiaty: Przemycki i Przeworski; używała za herb orła dwugłowego pod jedną koroną w polu błękitnym. Zbrojny popis szlachty odbywał się na błoniach Medyki. Wsi, opłacających podatek podymny w roku 1676, posiadał powiat Przemycki 657 i miast z miasteczkami 18, powiat zaś Przeworski wiosek 221 i miast także 18. Przemyśl, po łacinie *Praemisia*, po rusku *Peremysl*, miasto stołeczne ziemi Przemyckiej, nad Sanem, miało stary zamek i dwie katedry biskupie: grecko-katolicką i łacińską. Był to gród jeden z najstarszych, bo już Nestor powiada o nim, że należał do Lachów przed rokiem 981. Ze zaś nazwa ściągała się wówczas do grodu jako zamku warownego, bo miasta w znaczeniu dzisiejszym mogło jeszcze nie być, a zamkom przez siebie założonym nadawali książęta często nazwy od swoich imion (Kraków od Kraka, Lwów od Lwa, Włodzimierz od księcia Włodzimierza), więc przypuszczać także należy, że Przemyśl, będąc grodem Lachów (zanim zdobył go Włodzimierz Wielki), założony został przez jakiegoś lechickiego księcia Przemyśława. Do nader licznych pamiątkowych miejscowości w tej ziemi należy Medyka, gdzie to właśnie sędziwy król Władysław Jagiełło udając się do Lwowa w roku 1434, słuchał ze zwykłym upodobaniem śpiewu słowika w nocy i przeziębwszy się umarł po przybyciu do Gródka (w ziemi Lwowskiej).

Ziemia Sanocka, na podgórzu Karpackim, pomiędzy ziemią Przemyką, a grzbietem Beskidów, to jest granicą węgierską, nad górnym Sanem położona, nie dzieliła się na powiaty, a używała takiej samej chorągwi, jak ziemia Przemska, z orłem dwugłowym pod jedną koroną w polu błękitnym. Liczyła w roku 1676 wsi do podatku podymnego 371 i miast z miasteczkami 12. Sanok, po łacinie *Sanocum*, miasto stołeczne ziemi nad Sanem, trapiiony napadami Węgrów, począł dopiero używać swobody, wzrastać w ludność i zamożność, po przyłączeniu Rusi Czerwonej przez Kazimierza Wielkiego, który zamek tutejszy

przebudował i podczas pobytu swego w Sanoku roku 1366 obdarzył go prawem magdeburskiem i licznymi dobrodziejstwami.

Ziemia Halicka, rządząc się osobno od reszty województwa Ruskiego, uważana była za oddzielną ziemię. Dzieliła się na trzy powiaty: Halicki, Trębowelski i Kołomyjski. Ten ostatni, na podgórzu karpackiem, ponieważ był położony w ostrym **kącie**, pomiędzy granicą Węgier i częścią Wołoszczyzny, zwaną Bukowiną, otrzymał w mowie potocznej miano **Pokucia** (w ruskiem narzeczu kąt — kut). O tym samorządzie ziemi Halickiej istnieje stanowcza uchwała sejmu koronnego z roku 1564 w słowach: „Za pilnym żądaniem posłów ziemi Halickiej i zezwoleniem społem rad, przez zagęszczenie i nasiadłość rycerstwa i przez dalekość drogi niebezpieczeństwu onych krajów folgując, ustawujemy sejmik w Haliczu: aby tam kasztelan ze szlachtą posły obierał, iżby się **o potrzebach pospolitych tam namawiać mogli**”. Sejmik ten miał się odbywać zawsze na tydzień przed Generałem wiśnieńskim, t. j. sejmem wszystkich ziem województwa Ruskiego w Sądowej Wiśni. Na sejmiku halickim wybierała ziemia sześciu posłów na sejm walny (po 2 z każdego powiatu), oraz deputata na trybunał koronny i komisarza na trybunał skarbowy do Radomia. Kasztelan halicki odbywał pod Haliczem zbrojne „okazowanie” rycerstwa, czyli popis wojskowy wszystkiej szlachty. Ziemia posiadała jednego senatora mniejszego i dwa starostwa grodowe: Halickie i Trembowelskie, a niegrodowe: Kołomyjskie, Buczniewskie, Tłumackie, Rohatyńskie, Kałuskie, Jabłonowskie, Śniatynskie, Sołotwińskie, Krasnopolskie, Mogilnickie i inne. Herb ziemi wyobrażał w polu białym czarną kawkę z rozciągniętymi skrzydłami, w koronie złotej. Podług taryfy podymnego z roku 1677 znajdowało się wówczas w całej ziemi Halickiej wsi 565 i miast 38.

Halicz, po łacinie *Halicia*, miasto stołeczne ziemi, przy ujściu Łukwi do Dniestru, jeden z grodów Czerwieńskich, bardzo dawny, o którym Długosz powiada, iż wziął nazwisko od góry tego imienia (t. j. Łysej), lecz kto go i kiedy zbudował, niemasz w dziejach żadnego śladu. W wieku XII i XIII bywał stolicą udzielnych książąt. Pierwsza żona Bolesława Krzywoustego, Zbysława (poślubiona roku 1103), była córką Świętopełka, ks. kijowskiego i halickiego. Mściśław, wygnany z Halicza przez braci, szukał pomocy u wuja swego, Kazimierza Sprawiedliwego, który roku 1182 przywrócił mu rządy pod warunkiem przymierza z Polakami. Po jego zgonie oddał Kazimierz księstwo Halickie Romanowi Mściśławowiczowi, zastrzegając hołd i posłuszeństwo. Romana tego przywrócił powtórnie na księstwo Halickie Leszek Biały. O tym Romanie pisze Długosz, że roku 1204, dowiedziawszy się, iż Leszek księstwo Krakowskie z rąk wypuścił, zaraz Polaków, trudniących się kupiectwem na Rusi, z majątków wyzuł i zakazał im prowadzenia wszelkiego z poddanymi swymi handlu, co jednak dowodzi starych stosunków sąsiedzkich między bratnimi ludami, o których już i Al-

Becri w X wieku wspomina. Arcybiskupstwo łacińskie, założone w Haliczu dla Rusi Czerwonej od roku 1375 przez Ludwika, króla węgierskiego i polskiego, przeniesionem zostało do Lwowa za Jagiełły w roku 1416.

Ziemia Chełmska stanowiła anklawę, czyli oddzielną przynależność województwa Ruskiego, będąc zupełnie od niego przegrodzoną przez województwo Bełskie. Graniczyła ona na północ z województwem Brzesko-litewskim, a część tej granicy na lewym brzegu Bugu stanowiła rzeczka Włodawka. Na wschód, przechodząc daleko za prawy brzeg Bugu, graniczyła z Wołyniem. W części tej zabużnej leżał Opalin, Lubomla, Maciejów i najdalej, bo na samym krańcu północo-wschodnim ziemi, położone Ratno i Datyn. Południową jej granicę stanowiło województwo Bełskie, a zachodnią Lubelskie, Bug przecinał ziemię Chełmską na dwie nierówne części, a Wieprz brał początek na południowym jej krańcu przy granicy województwa Bełskiego. W mniejszej części, zabużnej, miała swoje źródła rzeka Prypeć i znajdowało się kilka sporych jezior, a mianowicie: Tur, Pulmo, Świtiaske czyli Świtach, Łuna, Biała.

Dzieje ziemi Chełmskiej przedstawiają od X wieku ścieranie się dwóch wpływów: zachodniego Piastów i wschodniego Rurykowiczów, a, gdy najazdy tatarskie zdruzgotały potęgę książąt Rusi, przybył jeszcze trzeci współzawodnik do władzy — oręż potężnego Gedymina. Gdy Kazimierz Wielki przyłączył w roku 1340 Ruś Czerwoną do Polski, zaczęły się wówczas spory i walki między Kazimierzem i książętami Litewskimi o ziemię Chełmska i Wołyń. Mocą ugody z Olgierdem, Kazimierz Wielki, odzyskawszy ziemię Chełmską, oddał ją w dzierżawę Jerzemu Narymuntowiczowi, księciu Bełskiemu, zostawiając załogę polską w grodzie chełmskim. Gdy jednak książę ten wchodził w ciągłe zimy przeciw Polsce i dopomagał najazdom Litwinów, król Ludwik, następca Kazimierza, zarządzając roku 1377 wielką wyprawę, zajął Chełm i ostatecznie ziemię Chełmską wcielił do Korony.

Ziemia Chełmska rządziła się oddzielnie od województwa, sejmikowała w Chełmie, wybierając dwóch posłów i jednego deputata. Dzieliła się na dwa powiaty: Chełmski i Krasnostawski, z których każdy miał starostwo grodowe, w Chełmie i Krasnymstawie, i osobnych urzędników ziemskich. Niegrodowe starostwa były: Lubomlskie, Ratnieńskie, Hrubieszowskie i inne. Senatorów było dwóch: większym, czyli krzesłowym, był biskup chełmski, a mniejszym chełmski kasztelan. Powiat Chełmski w roku 1676 posiadał wsi 260 i miast z miasteczkami 16, powiat zaś Krasnostawski wsi 167 i miast 7.

Stołeczne miasto ziemi, Chełm, nazwane tak od wyrazu słowiańskiego *chołm*, oznaczającego pagórek, leży nad rzeczką Uher, do Bugu wpadającą, i jest odwieczną siedzibą słowiańską, znaną od początków dziejów Polski i Rusi. Jako zabytek z epoki panowania tu książąt litewskich i ruskich, dotrwały do naszych czasów

dwie wieże murowane, które lud słupami nazywa. Jedna przy mieście na wzgórku, łąkami otoczonym, a druga we wsi Stołpie, której nazwisko stąd poszło. Nad rzeką Huczną, w jednej z najniższych okolic Polski, leży Hrubieszów, po łacinie *Rubesovia*. Była to wieś królewska Rubieszów, którą Władysław Jagiełło w roku 1400 zamienił na miasto. Mikołaj Rej z Topoli, w dobrach swoich przy wsi Kobyle w ziemi Chełmskiej, założył około roku 1547 miasto, które od swego imienia nazwał Rejowcem.

Jan Zamojski, kanclerz i hetman wielki koronny, chcąc odpowiednią swej zamożności wznieść rezydencję, a zarazem przyczynić się skutecznie do obrony kraju, założył w powiecie Krasnostawskim miasto i twierdzę Zamość (po łacinie *Zamoscia*), któremu nadał i herb, wyobrażający świętego Tomasza z dzidą, a mieszczan, kupców i rękodzielników, zaopatrzył szczerze we wszelkie dobrodziejstwa i przywileje. Dla podniesienia oświaty krajowej wielki ten obywatel założył w końcu XVI wieku akademię w Zamościu, dając świetny przykład magnatom polskim, w jaki sposób kochać i służyć swej ojczyźnie byli powinni. Znajdowała się w Zamościu bogata zbrojownia, szacowna biblioteka i rzadkie rękopisma. W kościele farnym św. Tomasza po prawej stronie prezbiterium znajduje się kaplica z grobami Zamojskich, a niżej ten prosty, ale wszystko mówiący napis: *Hic situs est Joannes Zamojski*. Jest to jedyny pomnik dla tego wielkiego męża, dotąd na ziemi polskiej wzniesiony, a pod nim w małym sklepie zwłoki jego spoczywają. Blisko tej kaplicy, w filarze z prawej strony, wryty jest na małej marmurowej tablicy nagrobek sławnego poety Szymona Szymonowicza, przyjaciela i domownika Jana Zamojskiego, który lubił otaczać się uczonymi i szczylił się ich przyjaźnią. Akademia zamojska, chyląc się później ku upadkowi, przetrwała jednak w Zamościu do roku 1784. Południową część ziemi Chełmskiej (powiatu Krasnostawskiego) zajmowała ordynacja Zamojska, której znaczna część przeciągała się na zachód, do powiatu Urzędowskiego w województwie Lubelskiem.

Źródło: <https://literat.ug.edu.pl/glogre/0037.htm>

PROPOZYCJE OD TRONU PORZĄDKU OBRAD SENATU MAŁOPOLSKI

SPRAWY PERSONALNE

- A. Nominacja na Senatorów z Małopolski. **Nominacja królewska.**
- B. Wybór Marszałka i V-ce Marszałka(ów) Senatu Małopolskiego. **Uchwała.**
- C. Wybór Starosty Generalnego — Wielkorządcy Małopolski - Lachii. **Uchwała.**

SPRAWY POLITYCZNE

- A. Okręgi Senatorskie — Sejmiki Senatorskie w Małopolsce.
- B. Pacta Conventa Senatora Małopolski. **Uchwała.**
- C. Kandydaci na Senatorów III RP z Małopolski.

SPRAWY WOJSKOWE

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

- A. Zapewnienie bezpieczeństwa Mieszkańcom Polski, szczególnie Małopolski.
- B. Stan Obrony Cywilnej i Obrony Terytorialnej,
- C. „Doktryna Grudniewskiego”. „Gminna Samoobrona Obywatelska”.
- D. Doktryna obronna dla Małopolski.

Leh XI Wojciech Edward I Rex Poloniae-Lehiaie

WALKA O SENAT III RP (opcjonalnie)

Niniejszymi Wiciami, mobilizujemy Posłów Ziemskich Małopolski oraz Senatorów Królewskich i kandydatów na Senatorów, do startu, w ramach zaplanowanych wyborów parlamentarnych III RP, najpóźniej na rok 2023, szczególnie z Okręgów Sejmikowych Senatorskich historycznej Małopolski, jak niżej.

ZIEMIE SENATORSKIE (27) historycznej MAŁOPOLSKI (w ramach III RP)

Nr	Największe miasto Ziemi Senatorskiej	Powiaty i miasta na prawach powiatu w Ziemiach Senatorskich
15	Świdnik	janowski, kraśnicki, lubelski, łęczyński, świdnicki
16	Lublin	Lublin

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

Nr	Największe miasto Ziemi Senatorskiej	Powiaty i miasta na prawach powiatu w Ziemiach Senatorskich
17	Biała Podlaska	białski, parczewski, radzyński; Biała Podlaska
18	Chełm	chełmski, krasnostawski, włodawski; Chełm
19	Zamość	biłgorajski, hrubieszowski, tomaszowski, zamojski; Zamość
30	Oświęcim	chrzanowski, myślenicki, oświęcimski, suski, wadowicki
31	Olkusz	krakowski, miechowski, olkusi
32	Kraków	część Krakowa <u>Dzielnice: II Grzegórzki, III Prądnik Czerwony, IV Prądnik Biały, XIV Czyżyny, XV Mistrzejowice, XVI Bieńczyce, XVII Wzgórza Krzesławickie, XVIII Nowa Huta.</u>
33	Kraków	część Krakowa <u>Dzielnice: I Stare Miasto, V Krowodrza, VI Bronowice, VII Zwierzyniec, VIII Dębniki, IX Łagiewniki-Borek Fałęcki, X Swoszowice, XI Podgórze Duchackie, XII Bieżanów-Prokocim, XIII Podgórze.</u>
34	Bochnia	bocheński, brzeski, proszowicki, wielicki
35	Tarnów	dąbrowski, tarnowski; Tarnów
36	Nowy Targ	limanowski, nowotarski, tatrzański
37	Nowy Sącz	gorlicki, nowosądecki; Nowy Sącz

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

Nr	Największe miasto Ziemi Senatorskiej	Powiaty i miasta na prawach powiatu w Ziemiach Senatorskich
54	Stalowa Wola	leżajski, niżański, stalowowolski, tarnobrzegi; Tarnobrzeg
55	Mielec	dębicki, kolbuszowski, mielecki, ropczycko-sędziszowski, strzyżowski
56	Rzeszów	łańcucki, rzeszowski; Rzeszów
57	Krosno	brzozowski, jasielski, krośnieński; Krosno
58	Przemyśl	bieszczadzki, jarosławski, leski, lubaczowski, przemyski, przeworski, sanocki; Przemyśl
68	Myszków	częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski
69	Częstochowa	Częstochowa
76	Dąbrowa Górnicza	będziński, zawierciański; Dąbrowa Górnicza
77	Sosnowiec	Jaworzno, Sosnowiec
78	Bielsko-Biała	bielski, pszczyński; Bielsko-Biała
79	Cieszyn	cieszyński, żywiecki

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

Nr	Największe miasto Ziemi Senatorskiej	Powiaty i miasta na prawach powiatu w Ziemiach Senatorskich
81	Końskie	buski, jędrzejowski, kazimierski, konecki, pińczowski, staszowski, włoszczowski
82	Ostrowiec Świętokrzyski	opatowski, ostrowiecki, sandomierski , skarżyski, starachowicki
83	Kielce	kielecki; Kielce

Wyciąg sporządzony 23 listopada A.D.2022 w Myszkowie, na Ziemi Myszkowskiej Korony Królestwa Polskiego-Lehii, w Siódmym Roku Naszego Panowania.

Leh XI Wojciech Edward I Rex Electus Poloniae

Królestwo Polskie-Lehii na podstawie Uchwały Rady Królewskiej nie angażuje się w wybory do Izby Nizszej tj. do Izby Poselskiej.

REZOLUCYA

06/29/10/2022/Płowce

LXI Rady Królewskiej

z 29 października A.D.2022

Płowce

„Wybory parlamentarne w III RP w 2023 roku”

Preambuła

Start do Izby Poselskiej (Izby Nizszej Parlamentu), nazywanej nieprawidłowo przez III RP, jako Sejm, nie ma sensu.

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

Wręcz gwarantowane są tam oszustwa wyborcze a zafunkcjonowanie medialne kandydatów wątpliwe.

Nie ma zgody na start kandydatów Królestwa Polskiego-Lehii do Izby Poselskiej (Sejmu III RP).

Natomiast start do Senatu (Izby Wyższej Parlamentu) ma sens.

Są tam Okręgi Jednomandatowe i wypada, by dwa Okręgi Senatorskie Krakowskie i co najmniej jeden Pomorski,

były obsadzone Kandydatami, ze strony Królestwa Polskiego-Lehi.

Senat to historyczna Rada Królewska.

Senat i Król reprezentowały Monarchię.

Izba Poselska reprezentowała Demokrację.

Jest zgoda Rady Królewskiej na start Kandydatów Królestwa Polskiego-Lehii do Senatu III RP.

Victoria in Jesus Christus!

Art. I

1. Najlepszym sposobem przejęcia władzy i zmiany obecnego ustroju jest **KONWERGENCJA**.
2. Rada Królewska nie wyraża zgody na start Kandydatów Królestwa Polskiego-Lehii w wyborach do Izby Niższej Parlamentu na Wiejskiej — Izby Poselskiej.
3. Rada Królewska wyraża zgodę na start Kandydatów Królestwa Polskiego-Lehii w wyborach do Izby Wyższej Parlamentu na Wiejskiej — do Senatu.
4. Rada Królewska wyraża ambicję, by co najmniej 3 osoby znalazły się w Senacie na Wiejskiej z List Senatorskich Królestwa Polskiego-Lehii — dwie z Krakowa, jedna z Gdańska.

Leh XI Wojciech Edward I Rex Electus Poloniae-Lehiae

Docelowo mamy koncepcję obioru po 3 Senatorów przez Sejmiki Wojewódzkie (razem 48) oraz mianowania 52 Senatorów przez: Króla (26), Prezydenta (13), V-ce Prezydenta (13).

Przygotowujemy jednak wariant przejściowy.

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie

w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

W dniu 14 lutego A.D.2020 zawiązaliśmy w Myszkowie Konfederację Generalną Senatorską Korony Królestwa Polskiego A.D.2020 z celem wprowadzenia przy najbliższych Wyborach Parlamentarnych III RP Senatorów Królestwa Polskiego-Lehii z Listy:

„SENATOR KRÓLESTWA POLSKIEGO”

Poprzez takie zaangażowanie Królestwa Polskiego-Lehii, chcemy podjąć rękawice wobec III RP, by od strony ewidentnie organu królewskiego, jakim jest SENAT (powstały w XV wieku z Rady Królewskiej, tworząc dwuizbowy Sejm Walny), zdobyć przyczółek skutecznie konwergencyjnie przekształcający III RP w Królestwo Polskie-Lehii (zmiana Konstytucji — z ustroju demokracji liberalnej („amerykańskiej”) na ustrój monarchii dziedzicznej).

Lepiej nie czekać, aż III RP upadnie, szczególnie na podobieństwo II RP!

Swoją koncepcję wprowadzenia Senatorów królewskich do Senatu III RP opieramy na odpartyjnieniu III RP, co już nastąpiło, a następnie na współpracy z samorządami, szczególnie szczebla powiatowego (współpraca z Radnymi Powiatowymi oraz Starostami).

Do wyborów samorządowych musimy przygotować się w inny sposób tzn. współpracując z aktualnymi Radnymi Powiatowymi i Wojewódzkimi, z aktualnymi Starostami Powiatowymi, ze Związkami Powiatów Polskich, z Konwentami Powiatowymi danej Ziemi, etc.

Naturalną, bowiem rzeczą winno być w przyszłości, by to najlepsi Radni Powiatowi kandydowali na Radnego Województwa, a stąd na Urząd Senatora.

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

Wybór konkretnego kandydata winien odbywać się na Sejmiku Senatorskim (Konwencie Powiatowym) złożonym ze wszystkich Radnych danego Okręgu Sejmikowego (Wyborczego) złożonego z jednego (Powiat Grodowy) lub kilku Powiatów (Ziemskich).

W Okręgu Senatorskim Ziemskim jest od dwóch do dziewięciu Powiatów, czyli od mniej więcej 50 do 300 Radnych Powiatowych, z czego na Sejmik Senatorski (Konwent Powiatowy Senatorski) przybędzie 10%-20%, czyli od 5 do 30 Radnych Powiatowych — elektorów (założenie).

Rozum podpowiada, że na Urząd Senatora w danym Okręgu Sejmikowym (Wyborczym), winni kandydować Radni Powiatowi, już obrani jakby „Senatorami” w prawyborach, to znaczy Starostowie.

Zachęcamy ich do tego, by tak myśleli i pojawiali się na Sejmiku Senatorskim Ziemi Prowincjonalnej - Zjeździe Starostów Ziemskich i Grodowych danej Ziemi — na Konwencie Powiatowym konkretnej Ziemi Prowincjonalnej, decydującym o konkretnym kandydacie z danego Okręgu — Ziemi Prowincjonalnej Senatorskiej.

Niekoniecznie Sejmik Ziemski Senatorski Deputacki musi obrać na kandydata osobę z własnego grona.

Największym problemem jest nagłośnienie wśród Radnych Powiatowych, że część z nich; ta niepartyjna i ta, która opowiada się za Królestwem Polskim-Lehii, może organizować się według Naszej propozycji do Wyborów Parlamentarnych - do Senatu.

W Wyborach Samorządowych będziemy w przyszłości zachęcać Naszych zwolenników do startowania do szczebla powiatowego na Radnych - Posłów z Listy „Sejmiki Ziemskie — Sejmiki Grodowe z opcjonalnym dodatkiem: ”Królestwa Polskiego”.

Gdy z takiej Listy, dana osoba stanie się Radnym, to jest taka osoba automatycznie, z Naszego punktu widzenia Posłem Ziemskim, Grodowym i jest brana pod uwagę w Wyborach Parlamentarnych do Senatu, będąc z urzędu Posłem Ziemskim Sejmiku Senatorskiego Królestwa Polskiego.

Obecnie musimy a priori potraktować wszystkich niepartyjnych, (co najmniej od roku) Radnych Powiatowych, w tym niepartyjnych Starostów jako Posłów Ziemskich Sejmiku Senatorskiego Królestwa Polskiego, a więc jako potencjalnych Kandydatów na Senatorów w Wyborach Parlamentarnych do Senatu organizowanych przez III RP.

W oczywisty sposób nie wyłączamy kandydatów na Senatorów spoza Radnych Powiatowych.

Naszym warunkiem stawianym kandydatom jest podpisanie PACTA CONVENTA DLA SENATORÓW KRÓLESTWA POLSKIEGO oraz zdeponowanie swojej dymisji „in blanco” na ręce Króla Polski-Lehii z zastrzeżeniem, że użycie takiej dymisji wymaga zgody Króla i jednocześnie Rady Królewskiej. Nie ma, więc mowy o nadużyciach, polegających na pochopnym odwołaniu konkretnego Senatora z Urzędu.

Docelowo powinno być 48 Senatorów obieralnych oraz 52 Senatorów z nominacji.

Obecnie mamy Senatorów królewskich z nominacji królewskiej ale nie mamy Senatorów obieralnych. Trzeba spróbować to zmienić!

Oczywiście w okresie przejściowym, Senator nominowany Królestwa Polskiego, może próbować startować w Wyborach Parlamentarnych na Senatora III RP, stając się jednocześnie Senatoren królewskim w Senacie III RP.

Wzywamy, więc Naszych nominowanych Senatorów królewskich do przemyślenia startu w Wyborach Parlamentarnych na Senatora III RP. Nie określamy obecnie daty na podjęcie tej decyzji ale im wcześniej zapadnie ostateczna decyzja tym lepiej.

Stan na 23 listopada A.D.2022.

Leh XI Wojciech Edward I Rex Poloniae-Lehiaie

Miejsce obrad Senatu Małopolski Kraków

ulica św. Wawrzyńca 6

27 listopada A.D.2022

godz. 15'00-18'00

**Obrady Senatu Małopolski
umieszczone zostaną**

**na YouTube na kanale:
„Sejm Małopolski”**

<https://www.youtube.com/channel/UCBjLMr8hYQaba5JSuXsNjUg>

*Dano 23 listopada A.D.2022 w Myszkowie na Ziemi Korony Polskiej, w Siódmym Roku Naszego Panowania,
w 8. rocznicę wskrzeszenia Sejmu Walnego na Zamku Królewskim w Niepołomicach.*

Leh XI Wojciech Edward I Rex Poloniae-Lehiaie

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

MIR OBRAD SENATU

1. Organizator zastrzega sobie prawo nie wpuszczenia na obrady Senatu Małopolski dowolnej osoby mogącej zakłócić obrady Senatu Małopolski.
2. Organizator zastrzega sobie prawo wyproszenia osoby mogącej zakłócić lub zakłócającej obrady Senatu Małopolski.
3. Osoba mogąca zakłócić obrady Senatu Małopolski lub zakłócająca obrady jest proszona o dobrowolne opuszczenia Sali Obrad Senatu Małopolski, a jeśli się nie podporządkuje Decyzji Organizatora może być wyprowadzona przez służby porządkowe lub przez wezwaną Policję.

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

ORGANIZATOREM

Obrad Senatu Małopolski
w Krakowie
jest:

Fundacja im. Króla Stanisława Leszczyńskiego „QUOMODO”
www.quomodo.org.pl

*Dano w Myszkowie, 23 listopada A.D.2022, na Ziemi Korony Polskiej, w Siódmym Roku Naszego Panowania;
w 8 rocznicę wskrzeszenia Sejmu Walnego na Zamku Królewskim w Niepołomicach.*

Leh XI Wojciech Edward I Rex Poloniae-Lehiaie

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

XLIX

WPIS Nr 68/11/2022
DO METRYKI KORONNEJ
z 23 listopada A.D.2022
www.metrykakoronna.org.pl

www.sejmwalny.org.pl
www.królpolski.org.pl

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

A.D.2020 - A.D.2033

Lata Łokietkowe

Lata Jednoczenia Ziem Polskich

w Zjednoczoną Koronę Królestwa Polskiego-Lehii

20 stycznia A.D.1320 — Koronacja Władysława Łokietka na Króla Polski
po 244 latach od ostatniej koronacji Bolesława Śmiałego A.D.1076
(wyjąwszy koronację Przemysła II oraz Wacława II)

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)

A.D.2022 - A.D.2025

Lata koronacyjne

3 lata do Millenium koronacji Bolesława Wielkiego Chrobrego

A.D.1025 — A.D.2025

Millenium koronacji
na Króla Polski
Bolesława Wielkiego Chrobrego

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

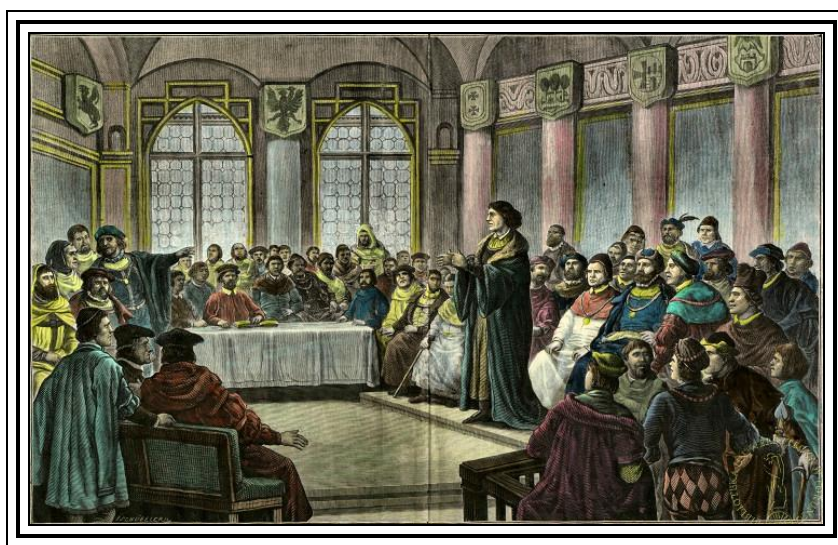
[Sejm Małopolski](#)

A.D.2022

Rok Mikołaja Kopernika

Monetarysty

500. rocznica
wyłoszenia przez Mikołaja Kopernika
na Sejmiku w Grudziądzu
Traktatu Politycznego o Monecie
„Monetae cudendae ratio”
21 marca A.D.1522

Uniwersał - Wici na jednodziową I Sesję nowozytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

YouTube

[Sejm Małopolski](#)

A.D.MMXXII

Uniwersał - Wici na jednodniową I Sesję nowożytną Senatu Małopolski w Krakowie
w dniu 27 listopada A.D.2022 (niedziela)

www.sejmwalny.org.pl

e-mail: sejm.malopolski@gmail.com

[Sejm Małopolski](#)